

2010 rugpjūčio 18

Nr. 15 / 351

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

ISSN 1392-6098

Bažnyčios žinios

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI	
APIE DŽIUZEPĘ KAFASĄ	2
APIE DUNSAŠ ŠKOTĄ	3
APIE ŠVENTĄJĮ TARCIZIJŲ	6

Bažnyčia Lietuvoje

Didieji Žemaičių Kalvarijos atlidai	7
Palaimintojo Jurgio Matulaičio atlidai	10
Kryžių kalno atlidai	16
Ateitininkai šventė organizacijos veiklos šimtmetį	17

Homilijos

PASKUTINĖ VIETA	
22 eilinis sekmadienis (C)	21
MEILĖS PAMOKOS	
23 eilinis sekmadienis (C)	22

Bažnyčia pasaulyje

Naujos kanoninės normos dėl sunkiausių nusikaltimų	23
Benedikto XVI susitikimas su ministrantais	23
Naujosios evangelizacijos iššūkiai	24

Benediktas XVI

Apie Džiuzepę Kafasą

2010 m. birželio 30 d.

Neseniai užbaigėme Kunigų metus – malonės metų, atnešusių ir atnešiantį Bažnyčiai brangių vaisių, proga maldoje atminti visus atsiliepusius į šį ypatingą pašaukimą. Kaip pavyzdžiai ir užtarėjai mus šiame kelyje lydėjo šventasis Arso klebonas ir kiti šventieji kunigai, tikri Bažnyčios istorijos šviesuliai. Praėjusių trečiadienį užsiminiau, jog šiandien norėčiau priminti dar vieną asmenybę, išsiskiriančią XIX a. Turino „socialinių šventųjų“ grupėje: tai šventasis Džiuzepė Kafasas.

Jo atminimas siūlosi savaime, nes kaip tik prieš savaitę paminėtos jo mirties 150-osios metinės. Džiuzepė Kafasas mirė Pjemonto sostinėje 1860 m. birželio 23 d. sulaukęs 49 metų. Mielai primenu, jog popiežius Pijus XI, 1924 m. lapkričio 1 d. patvirtindamas stebuklus, reikalingus Jonui Marijai Vianėjui kanonizuoti, ir išleisdamas dekretą, kuriuo leido palaimintuaju skelbti Kafasą, šiuos abu kunigus sugretino šiais žodžiais: „Tikriausiai ypatingai ir geranorei dieviškai apvaizdai reikia dėkoti už tai, jog galime būti liudininkais Bažnyčios horizonte patekant dviem naujoms žvaigždėms – Arso klebonui ir garbingajam Dievo tarnui Džiuzepė Kafasui. Kaip tik šiandien turėjo būti išaukštintos šios abi nuostabios, brangios ir toliaregės asmenybės: maža ir kukli, neturtinga ir paprasta, bet kartu šlovinga Arso klebono ir kita – didi, plati, turtiniga kunigo, mokytojo ir kunigų ugdytojo, garbingojo Dievo tarno Džiuzepės Kafaso asmenybė.“ Tai teikia mums progą susipažinti su gyva ir aktualia žinia, išnyrančia iš šio šventojo gyvenimo. Jis buvo parapijos kunigas, kaip ir Arso klebonas, tačiau kartu dar ir klebonų bei diecezinių kunigų, negana to, šventų kunigų, tarp jų ir šventojo Jono Bosko, ugdytojas. Jis, kaip kiti XIX a. šventieji kunigai, nesteigė Pjemonte vienuoliškųjų institutų, nes jo „steiginys“ buvo „gyvenimo ir kunigiškojo šventumo mokykla“, kurią jis pavyzdžiu ir mokymu įgyvendino „Šv. Pranciškaus Asyžiečio bažnytiniame konvikte“ Turine.

Džiuzepė Kafasas gimė 1811 m. sausio 15 d. Kastelnuovo d’Asti, toje pačioje vietovėje kaip ir Jonas Boskas. Jis buvo trečias iš keturių vaikų. Ketvirtas vaikas, jo sesuo Mariana, buvo palaimintojo Džiuzepės Alemano, Marijos Paguodos misionierių kongregacijos steigėjo, motina. Džiuzepė Kafasas gimė XIX a. Pjemonto regione, kamuojamame didelių socialinių problemų, bet taip pat išsiskiriančiame daugybe šventųjų, deju-

sių pastangas jas pašalinti. Juos vienijo absoliuti meilė Kristui ir gili artimo meilė neturtingiausiesiems: Dievo malonė moka skleisti ir gausinti šventumo sėklas! Kafasas užbaigė antros pakopos studijas ir filosofijos dvimečius kursus Kjerio kolegijoje ir 1830 m. įstojo į teologijos seminariją, kur 1833 m. buvo iššventintas kunigu. Po keturių mėnesių jis pravėrė duris namų, tapsiančių jam pagrindiniu ir vieninteliu jo kunigiškojo gyvenimo „etapu“ – tai „Šv. Pranciškaus Asyžiečio bažnytinis konviktas“ Turine. Būtent čia, kur jis įstojo papildomai pasimokyti pastoracijos, atsiskleidė jo kaip dvasinio vadovo talentas ir didi artimo meilės dvasia. Konviktas buvo ne tik moralinės teologijos mokykla, kur jauni kunigai, pirmiausia kilę iš kaimo, išmokdavo klausyti išpažinčių ir sakyti pamokslus, bet ir tikra kunigiškojo gyvenimo mokykla, kurioje kunigai mokyti šventojo Ignaco Lojolos dvasingumo ir didžiojo šventojo vyskupo Alfonso Liguori moralinės bei pastoracinės teologijos. Kunigai, kuriuos konvikte sutiko Kafasas ir prie kurių stiprinimo jis vėliau ypač kaip rektorius prisidėjo, buvo tikri ganytojai, išsiskiriantys turtingu vidiniu gyvenimu ir uoliomis pastoracinėmis pastangomis, ištikimai atsidavę maldai, pamokslavimui ir katechizavimui, Eucharistijos šventimui ir išpažinties tarnybai, besivadovaujantys pavyzdžiu, įkūnijamu šventojo Karolio Boromiejaus, šventojo Pranciškaus Saliečio bei paskatintu Tridento Susirinkimo. Tos bendruomenės auklėjamąjį darbą puikiai apibendrina taiklūs šventojo Jono Bosko žodžiai: „Konvikte mokytaisi būti kunigu.“

Šventasis Džiuzepė Kafasas mėgino tokį modelį įgyvendinti ugdydamas jaunus kunigus, kad jie irgi taptų kunigų, vienuolių ir tikinčiųjų ugdytojais tęsdami tą ypatingą ir veiksmingą grandinę. Iš savo moralinės teologijos katedros jis mokė juos būti gerais nuodėmklausiais ir dvasiniais vadovais, rūpintis tikrąją dvasine asmens gerove, labai subalansuotai leisti pajusti Dievo gailestingumą ir ugdyti aštrų bei gyvą nuodėmės jausmą. Kaip primena šventasis Jonas Boskas, mokytojo Kafaso pagrindinės dorybės buvo trys: ramybė, išvalgumas ir protingumas. Perduodamą mokymą, jo akimis, verifikuodavo išpažinties tarnyba, kuriai jis kasdien paskirdavo daug valandų; pas jį išpažinties eidavo vyskupai, kunigai, vienuoliai, garsūs pasauliečiai ir paprasti žmonės: jis visiems surasdavo reikiamo laiko. Visiems, kurie vėliau tapo šventaisiais ar vienuoliškųjų institutų steigėjais, jis būdavo išmintingas dvasinis patarėjas. Jo mokymas niekada nebūdavo abstraktus ir nesiremdavo vien anuo metu naudotomis knygomis, bet kildavo iš gyvos Dievo gailestingumo patirties ir žmogaus sielos gilaus pažinimo, įgyto per ilgą klausykoje praleistą laiką bei dvasinį vadovavimą: jo mokykla buvo tikra kunigiškojo gyvenimo mokykla.

Jo paslaptis buvo paprasta: būti Dievo žmogumi; menkuose kasdieniuose reikaluose daryti tai, „kas gali prisidėti prie didesnės Dievo šlovės ir sielų gerovės“. Jis visa esybe mylėjo Viešpatį, buvo gaivinamas tinkamai išišaknijusio gyvenimo, palaikomas gilios ir ilgos maldos, gyveno nuoširdžiai visus mylėdamas. Išmanė moralinę teologiją, bet ne menkiau situacijas ir širdis žmonių, kurių geroje rūpinosi kaip geras ganytojas. Tie, kuriems teko malonė būti arti jo, irgi tapdavo gerais ganytojais ir uoliais nuodėmklausiais. Jis visiems kunigams aiškiai rodė šventumą, kurio būtina siekti pastoracinėje tarnyboje. Palaimintasis Klemensas Markizio, Šventojo Juozapo dukterų kongregacijos steigėjas, pasakė: „Kai įstojau į konvikta, buvau gerokai padykęs ir tuščialgalvis, nenutuokiau, ką reiškę būti kunigu, o išėjau visiškai suvokęs kunigo kilnumą.“ Kiek daug kunigų jis išugdė konvikte ir kokiai daugybei dvasiškai vadovavo! Jau minėjau, jog tarp jų išsiskiria šventasis Jonas Boskas, kuriam jis dvasiškai vadovavo gerus dvidešimt penkerius metus, nuo 1835 iki 1860 m. – pirmiausia kaip klierikui, paskui kaip kunigui ir galiausiai kaip steigėjui. Visus pagrindinius sprendimus šventasis Jonas Boskas priėmė patariamas ir vadovaujamas šventojo Džiuzepės Kafaso, tačiau Kafasas niekada nemėgino paversti Don Bosko mokiniu „pagal savo paveikslą ir panašumą“, o Don Boskas niekada tiesiog nemėgdžiojo Kafaso; jis, žinoma, sekė jo žmogiškosiomis ir kunigiškosiomis dorybėmis ir vadino jį „kunigiškojo gyvenimo pavyzdžiu“, bet tai darė paisydamas savo paties kunigiškų laikysenų ir ypatingo pašaukimo: tai rodo dvasinio mokytojo išmintingumą ir mokinio supratingumą: pirmasis antrajam savęs neprimedavo, bet gerbė jo asmenybę ir padėdavo perskaityti jam skirtą Dievo valią. Brangūs bičiuliai, tai labai vertingas mokymas visiems įsitraukusiems į jaunųjų kartų ugdymą bei auklėjimą, primygtinai primenantis, kaip svarbu savo gyvenime turėti dvasinį vadovą, padedantį suvokti, ko Dievas iš mūsų nori. Mūsų šventasis paprastai ir išsamiai paaiškina: „Visas asmens šventumas, tobulumas ir visa nauda yra tobulai vykdyti Dievo valią <...>. Būtume laimingi, jei mums pavyktų savo širdį padaryti tokią panašią į Dievo širdį, savo troškimus, savo valią taip suvienyti su Jo, kad taptume viena širdis ir viena valia: trokšti to, ko trokšta Dievas, trokšti to tokiu būdu, tokiu laiku ir tokiomis aplinkybėmis, kokių trokšta Jis, ir visko trokšti tik dėl to, kad to trokšta Dievas.“

Mūsų šventojo tarnybai būdingas dar vienas elementas – dėmesingumas mažiausiesiems, pirmiausia kaliniams, XIX a. Turine gyvenusiems nežmoniškose ir nužmoginančiose vietose. Kaip tik šioje tarnyboje, vykdytoje daugiau negu dvidešimt metų, jis visada liko supratingas ir atjaučiantis ganytojas: tai pajutę kaliniai

galiausiai leisdavosi būti užkariaujami tos nuoširdžios meilės, kuri kyla iš paties Dievo. Gerai veidavo jau pats Kafaso buvimas: ramindavo, sujudindavo per gyvenimą sudiržusias širdis, bet pirmiausia apšviendavo ir sukrėsdavo abejingas sąžines. Savo tarnybos pradžioje jis sakydavo kaliniams didingus pamokslus, kuriais jam pavyko pasiekti kone visus kalėjimo gyventojus. Ilgainiui pirmenybę ėmė teikti trumpai ir glaustai katechezei pokalbių ir asmeninių susitikimų metu: atsižvelgdamas į kiekvieno aplinkybes, Kafasas aptarinėdavo didžiąsias krikščioniškojo gyvenimo temas, pabrėždamas pasitikėjimą Dievu, pasidavimą jo valiai, maldos ir sakramentų naudą. Galiausiai tai atvedavo prie išpažinties, prie susitikimo su Dievu, tapusio mums begaliniu galeistingumu. Žmogiškai ir dvasiškai jis ypač rūpinosi nuteistaisiais mirti. Išklaušęs išpažinties ir suteikęs Eucharistiją, jis į bausmės atlikimo vietą palydėjo 57 nuteistuosius mirti. Kupinas gilios meilės, palydėjo juos iki paskutinio jų egzistencijos atodūso žemėje.

Kafasas mirė 1860 m. birželio 23 d. visą savo gyvenimą atidavęs Viešpačiui ir artimui. Mano pirmtakas garbingasis Dievo tarnas popiežius Pijus XII 1948 m. balandžio 9 d. paskelbė jį Italijos kalinčiųjų pastoracijos globėju, o 1950 m. rugsėjo 23 d. apaštališkuoju paraginiu *Menti nostri* pateikė jį kaip pavyzdį nuodėmklausiams ir dvasiniams vadovams.

Brangūs broliai ir seserys, tegu šventasis Džiuzepė Kafasas visiems būna paraginiu intensyviau žengti keliu į tobulesnę krikščioniškąją gyvenimą, į šventumą. Teprimena jis pirmiausia kunigams, kaip svarbu skirti laiko Sutaikinimo sakramentui ir dvasiniam vadovavimui, o visiems rodyti dėmesį, kurio labiausiai reikia vargstantiesiems. Tepadedu mums užtarimas Šventiausiosios Mergelės Marijos, kuriai šventasis Džiuzepė Kafasas buvo toks atsidavęs ir kurią vadino „mūsų mieląja motina, mūsų paguoda, mūsų viltimi“.

Apie Dunsą Škotą

2010 m. liepos 7 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Po kelių katechezijų apie įvairius didžius teologus šįryt norėčiau jums pristatyti dar vieną teologijos istorijoje svarbią asmenybę – XIII a. pabaigoje gyvenusį palaimintąjį Joną Dunsą Škotą. Sename įrašė ant jo antkapio

apibendrinamos jo biografijos geografinės koordinatės: „Anglija jį priėmė; Prancūzija išmokė; Kelnas Vokietijoje priglaudė mariuosius palaikus; Škotijoje gimė.“ Ši informacija svarbi taip pat ir dėl to, kad apie Dunso Škoto gyvenimą turime labai nedaug žinių. Jis tikriausiai gimė 1266 m. Dunso kaime netoli Edinburgo. Patrauktas šventojo Pranciškaus Asyžiečio charizmos, įstojo į Mažesniųjų brolių šeimą ir 1291 m. išventintas kunigu. Dunsas Škotas buvo apdovanotas įstabilu ir į teorinius samprotavimus linkusiu protu, tradicijoje pelniusiu jam *doctor subtilis* titulą, ir nukreiptas studijuoti filosofijos bei teologijos į garsius Oksfordo ir Paryžiaus universitetus. Sėkmingai užbaigęs studijas, dėstė teologiją Oksfordo ir Kembridžo, o vėliau ir Paryžiaus universitetuose ir, kaip ir visi jo meto mokytojai, pradėjo komentuoti Petro Lombardo „Sentencijas“. Pagrindiniai Dunso Škoto veikalai yra brandusių paskaitų vaisius ir pavadinti pagal vietas, kuriose jis dėstė: *Opus Oxoniense* (Oksfordas), *Reportatio Cantabrigiensis* (Kembridžas), *Reportata Parisiensia* (Paryžius). Kilus dideliame konfliktui tarp karaliaus Pilypo IV Gražiojo ir popiežiaus Bonifaco VIII, Dunsas Škotas, rinkdamasis savanorišką tremtį, išvyko iš Paryžiaus, nes nenorėjo pasirašyti popiežiui priešiško dokumento, kaip karaliaus buvo liepta visiems vienuoliams. Tad iš meilės Petro sostui jis kartu su broliais pranciškonais pasitraukė iš šalies.

Brangūs broliai ir seserys, toks poelgis akina mus atminti, kaip dažnai Bažnyčios istorijoje tikintiesiems dėl ištikimybės ir atsidavimo Kristui, Bažnyčiai ir popiežiui tekdavo kęsti priešiškus ir net persekiojimus. Visi žavėdamiesi žvelgiame į tuos krikščionis, kurie mus moko kaip brangų turtą sergėti tikėjimą į Kristų ir bendrystę su Petro įpėdiniu bei per tai su visuotine Bažnyčia.

Vis dėlto santykiai tarp Prancūzijos karaliaus ir Bonifaco VIII netrukus vėl atšilo, ir 1305 m. Dunsas Škotas galėjo grįžti į Paryžių mokyti teologijos kaip *magister regens* – šiandien sakytume kaip „ordinarinis profesorius“. Vėliau vyresnieji išsiuntė jį į Kelną profesoriauti pranciškonų teologijos studijoje, tačiau čia jis 1308 m. lapkričio 8 d. mirė tesulaukęs 43 metų, bet palikęs gana daug veikalų.

Dėl garso apie Škoto šventumą jo kultas netrukus paplito pranciškonų ordine, o garbingasis Dievo tarnas popiežius Jonas Paulius II 1993 m. kovo 20 d. iškilmingai paskelbė Dunsą Škotą palaimintuoju, pavadindamas jį „įsikūnijusio Žodžio dainiumi ir Nekaltojo Prasadėjimo gynėju“. Šiuo pasakymu apibendrinamas didžiulis Dunso Škoto indėlis į teologijos istoriją.

Visų pirma jis apmąstė įsikūnijimo slėpinį, priešingai negu daugelis krikščioniškųjų mąstytojų teigdamas, kad Dievo Sūnus būtų tapęs žmogumi ir tuo atveju, jei žmonija nebūtų nusidėjusi. Savo *Reportata Parisiensis* jis pareiškia: „Manyti, kad Dievas būtų atsisakęs tokio darbo, jei Adomas nebūtų nusidėjęs, visiškai neprotinga! Taigi tvirtinu, kad nuodėmingasis nuopuolis nėra Kristaus predestinacijos priežastis ir kad, laikantis šios hipotezės, – net jei nebūtų nupuolę angelai ir žmonės – Kristaus būtų laukę tas pat“ (*In III Sent.*, d. 7, 4). Ši galbūt šiek tiek stebinanti mintis kyla todėl, kad Dunsas Škotas Dievo Sūnaus įsikūnijimą, nuo amžių numatytą Dievo meilės plane, laiko kūrinijos atbaigimu, kiekvienam kūriniumi suteikiančiu galimybę amžinai aukštinti ir šlovinti Dievą. Nors ir suvokdamas, kad dėl mūsų gimtosios nuodėmės Kristus mus tikrai atpirko savo kančia, mirtimi ir prisikėlimu, Dunsas Škotas teigia, kad įsikūnijimas yra didžiausias ir gražiausias visos išganymo istorijos kūrinys, ne sąlygotas ko nors, kas kontingentiška, bet esantis pirmąkart Dievo sumanymu Sūnaus asmenyje ir kūne galiausiai suvienyti save su visa kūrinija.

Būdamas ištikimas Pranciškaus Asyžiečio mokinyms, Dunsas Škotas mėgo kontempliuoti bei skelbti išganingosios Kristaus kančios slėpinį, begalinės Dievo meilės apraišką, Dievo, neprilygstamai dosniai dalijančio savo gerumą ir meilę (plg. *Tractatus de primo principio*, c. 4). O ta meilė reiškiasi ne tik ant Kalvarijos kalno, bet ir Švenčiausiojoje Eucharistijoje, kuriai Dunsas Škotas buvo labai atsidavęs ir kurią laikė Jėzaus buvimo čia ir dabar ir vienybės bei bendrystės sakramentu, akinančiu mus mylėti vienas kitą ir Dievą kaip aukščiausią bendrąjį gėrį (plg. *Reportata Parisiensia*, in *III Sent.*, d. 8, q. 1, n. 3).

Brangūs broliai ir seserys, toks smarkiai „kristocentris“ požiūris atveria mus kontempliacijai, nuostabai ir dėkingumui: Kristus yra istorijos ir kosmoso centras, jis suteikia mūsų gyvenimui prasmę, kilnumą ir vertę! Kaip popiežius Paulius VI Maniloje, taip ir aš norėčiau garsiai sušukti: „(Kristus) yra neregimojo Dievo apreiškėjas, jis yra visų kūrinijų pirmgimis, jis – visų daiktų pagrindas, žmonijos mokytojas, Atpirkėjas; jis gimė, mirė ir prisikėlė dėl mūsų; jis – pasaulio istorijos centras, tas, kuris mus pažįsta ir myli, jis – mūsų gyvenimo palydovas ir draugas <...>. Negaliu liautis apie jį kalbėjęs“ (Homilija, 1970 11 29).

Doctor subtilis apmąstymų objektas yra ne tik Kristaus, bet ir Marijos vaidmuo išganymo istorijoje. Dunso Škoto laikais didžiama teologų kėlė, regis, neišveikiama prieštarą mokymui, anot kurio, Švenčiausioji Marija nuo prasadėjimo buvusi be gimtosios nuodėmės:

iš pirmo žvilgsnio atrodė, jog teiginys, kad Marijai nereikėjo Kristaus ir jo atpirkimo, kėlė pavojų Kristaus atpirkimo visuotinumui. Todėl teologai šiai ištarai priešinosi. Norėdamas padėti suprasti tokį apsaugojimą nuo gimtosios nuodėmės, Dunsas Škotas išplėtojo argumentą, kuriuo 1854 m., skelbdamas Marijos Nekaltojo Prasidėjimo dogmą, pasinaudojo ir palaimintasis popiežius Pijus XI. Tai „išankstinio atpirkimo“ argumentas, kai Nekaltasis Prasidėjimas laikomas Kristaus atliktojo atpirkimo pagrindiniu darbu, nes būtent jo meilės ir tarpininkavimo galia pasiekta, kad motina būtų apsaugota nuo gimtosios nuodėmės. Tad Marija yra visiškai atpirkta Kristaus, tačiau dar prieš jos pradėjimą. Jo konfratrai pranciškonai entuziastingai perėmė ir paskleidė šį mokymą, o kiti teologai – dažnai duodami iškilmingus įžadus – išpareigojo jį ginti ir tobulinti.

Čia norėčiau pabrėžti, kas man atrodo svarbu. Iškilūs teologai, lygiai kaip Dunsas Škotas mokymo apie Nekaltąjį Prasidėjimą atžvilgiu, savo savitais intelektualiais indėliais praturtino tai, kuo Dievo tauta jau savaime tikėjo apie palaimintąją Mergelę ir kas reiškėsi pamaldumo aktais, meninės raiškos formomis ir bendrai krikščioniškuoju gyvenimu. Tad tikėjimas Nekaltąjį Prasidėjimą, lygiai kaip tikėjimas, kad Mergelė į dangų paimta su kūnu, Dievo tautoje jau buvo įsitvirtinęs, bet teologai dar nebuvo suradę būdo, kaip tai interpretuoti tikėjimo mokymo visumoje. Tad Dievo tauta eina pirma teologų, ir taip yra dėl jos antgamtinio *sensus fidei*, tai yra dėl jai Šventosios Dvasios įlieto gebėjimo, įgalinančio nuolankia širdimi ir dvasia apglėbti tikėjimo tikrovę. Šia prasme Dievo tauta yra „pirmesnysis magisteriumas“, kuri teologijai paskui privalu pagilinti ir intelektualiai priimti. Teologai visada tejsiklauso į šį tikėjimo šaltinį ir teišlaiko mažutėlių nuolankumą ir paprastumą! Apie tai jau priminiau prieš kelis mėnesius sakydamas: „Yra daug ko mus išmokiusių didžiųjų mokslininkų, didžiųjų specialistų, didžiųjų teologų, tikėjimo mokytojų. Jie išiskverbę į Šventojo Rašto smulkmenas <...>, tačiau jiems nepavyko pažinti paties slėpinio, tikrojo branduolio <...>. Esmė nuo jų liko paslėpta! <...> Tačiau ir mūsų laikais yra šį slėpinį išvelgusių mažutėlių. Prisiminkime šv. Bernadetą Subiru, šv. Teresę Lizietę ir jos naują „nemokslinį“ būdą skaityti Bibliją, – ji juk išiskverbia į pačią Šventojo Rašto širdį“ (Homilija per šv. Mišias su Tarptautinės teologijos komisijos nariais, 2009 12 01).

Galiausiai Dunsas Škotas išplėtojo momentą, kuriam modernybė labai jautri. Tai – laisvės ir jos santykio su valia bei intelektu tema. Mūsų autorius pabrėžia laisvę kaip pamatinę valios savybę ir taip duoda pradžią

voliuntaristinei tendencijai, priešingai vadinamajam Augustino ir Tomo intelektualizmui. Šventasis Tomas Akvinitis, sekdamas šventuoju Augustinu, laisvę laiko ne įgimta valios savybe, bet valios ir intelekto bendradarbiavimo vaisiumi. Mat įgimtos ir absoliučiai į dieviškąją ir žmogiškąją valią perkeltos, už intelektą pirmesnės laisvės idėja kelia pavojų atvesti prie tiesos ir gėrio nesaistomo Dievo įsivaizdavimo. Noras Dievo absoliučią transcendenciją bei skirtingumą išgelbėti tokiu radikaliu bei neperskverbiamu jo valios akcentavimu išleidžia iš akių, kad Kristuje apsireiškęs Dievas yra Dievas *Logos*, kurio elgesys mūsų atžvilgiu buvo ir yra kupinas meilės. Meilė neabejotinai pranoksta pažinimą, kaip, laikydamasis pranciškoniškosios teologijos linijos, teigia Dunsas Škotas, ir visada geba suvokti daugiau negu mąstymas, tačiau tai visada yra meilė Dievo, kuris yra *logos* (plg. Kalba Regensburgo universitete, 2006 09 12). Ir žmogaus atžvilgiu absoliučios, valia besiremiančios ir sąsają su tiesa užmiršusios laisvės vaizdiniu ignoruojama, kad pačią laisvę būtina išlaisvinti iš nuodėmės jai primestų varžtų.

Savo kalboje Romos seminaristams praėjusiais metais priminiau: „Laisvė visais laikais buvo didžioji žmonijos svajonė – nuo pat pradžių, bet ypač dabar“ (Kalba Romos kunigų seminarijoje, 2009 02 20). Tačiau kaip tik šiuolaikinė istorija, neapsiribodama mūsų kasdieniu patyrimu, moko, kad laisvė tik tada yra autentiška ir padeda statydinti tikrai žmogišką civilizaciją, kai yra sutaikinta su tiesa. Atsieta nuo tiesos, laisvė tragiškai virsta asmens vidinės darnos griovimo pradū, galingesniųjų ir smurtingųjų piktnaudžiavimo šaltiniu, kančios ir sielvarto priežastimi. Kaip visi žmogaus gebėjimai, lygiai taip, pasak Dunso Škoto, auga ir tobulėja laisvė, jei žmogus atsiveria Dievui ir jo balsui išgirsti naudojasi sąranga, vadinama *potentia oboedientialis*: jei klausomės dieviškojo apreiškimo, Dievo žodžio trokšdami tai priimti, tai mus ir pasiekia žinia, pripildanti mūsų gyvenimą šviesos ir vilties, ir tada tikrai esame laisvi.

Brangūs broliai ir seserys, palaimintasis Dunsas Škotas mus moko, jog mūsų gyvenimo esmė yra tikėti, kad Dievas yra greta mūsų ir myli mus Jėzuje Kristuje, ir puoselėti meilę jam ir jo Bažnyčiai. Tą meilę liudijame šioje žemėje. Švenčiausioji Marija tepadedama mums atrasti šią begalinę Dievo meilę, kuria pilnatviškai galėsime amžinai mėgautis danguje, kai mūsų siela pagaliau visam laikui susivienys su Dievu šventųjų bendrystėje.

Apie šventąjį Tarcizijų

2010 m. rugpjūčio 4 d.

Katechezė pasakyta Šv. Petro aikštėje per susitikimą su Europos ministrantais

<...> Brangūs ministrantai ir brangios ministrantės, brangūs bičiuliai, brangūs vokiškai kalbantys pilingrimai, sveiki atvykę į Romą! Visus nuoširdžiai sveikinu. Kartu sveikinu valstybės sekretorių kardinolą Tarcizijų Bertone (Tarcisio Bertone); jo vardas, kaip ir jūsų globėjo, yra Tarcizijus. Jūs jį maloniai pakvietėte, ir jis, turintis šventojo Tarcizijaus vardą, džiaugiasi galėdamas būti tarp pasaulio ir vokiečių ministrantų. Sveikinu brangius brolius vyskopus, kunigus ir diakonus, panorusius dalyvauti šioje audiencijoje. Vyskupui augziliarui Martinui Gächteriui iš Bazelio, *Coetus Internationalis Ministrantium*, iš visos širdies dėkoju už man skirtus sveikinimo žodžius, už dovanotą Tarcizijaus statulą ir jo įteiktą kaklaskarę. Visa tai man primena metą, kai pats buvau ministrantas. Jūsų vardu dėkoju vyskupui už didžiulį darbą, kurį jis atlieka tarp jūsų, taip pat jo bendradarbiams ir visiems padėjusiems surengti šį džiugų susitikimą. Taip pat dėkoju rėmėjams iš Šveicarijos ir tiems, kurie įvairiais būdais prisidėjo prie didžiulės šventojo Tarcizijaus statulos atsiradimo.

Jūsų čia susirinko daug! Sraigtasparniu skrisdamas virš Šv. Petro aikštės, mačiau visas spalvas ir aikštėje tvyrantį džiaugsmą. Tad jūs ne tik kuriate gerą nuotaiką šioje aikštėje, bet ir džiuginate mano širdį! Ačiū! Tarcizijaus statula jau atliko nemenką piligriminę kelionę. 2008 m. rugsėjį, dalyvaujant 8 tūkst. ministrantų, ji pirmąkart buvo išstatyta Šveicarijoje. Kai kurie iš jūsų neabejotinai tada ten buvote. Iš ten statula per Liuksemburgą nukeliavo iki Vengrijos. Šiandien ją iškilmingai sutinkame čia džiaugdamiesi, jog galime geriau pažinti šią pirmųjų Bažnyčios šimtmečių asmenybę. Vėliau statula bus pastatyta, kaip minėjo vyskupas augziliaras Gächteris, prie Kaliksto katakombų, kur yra šventojo Tarcizijaus kapas. Jūsų visų akivaizdoje pareiškiu norą, kad ta vieta, Kaliksto katakombos ir ši statula, taptų ministrantų ir visų trokštančių artimiau sekti Jėzumi kunigo, vienuolio ir misionieriaus gyvenimu traukos vieta. Žvelgdami į šį narsų bei tvirtą jaunuolį, visi gali atnaujinti savo draugystę su pačiu Viešpačiu ir išmokti visada gyventi su Dievu – žengti keliu, kurį parodė jo Žodis ir daugybės šventųjų bei kankinių, mūsų brolių ir seserų Krikšto dėka, liudijimas.

Kas buvo šventasis Tarcizijus? Daug žinių apie jį neturime. Jis gyveno pirmaisiais Bažnyčios istorijos šimtmečiais, tiksliau III amžiuje. Pasakojama, kad Tarcizijus, būdamas jaunuolis, dažnai lankydavęs Kaliksto katakombose čia, Romoje, ir itin ištikimai laikęsis savo krikščioniškųjų pareigų. Jis labai mylėjo Eucharistiją, ir įvairūs dalykai leidžia daryti išvadą, jog tikriausiai buvo akolitas, taigi ministrantas. Anuo metu imperatorius Valerianas žiauriai persekiojo krikščionis. Norėdami pasiklausyti Dievo žodžio, kartu pasimelsti ir švęsti šv. Mišias, jie slapstydami susitikinėdavo privačiuose namuose ar kartais ir katakombose. Vis pavojingesnis darėsi ir paprotys nešti Eucharistiją kaliniams ir ligoniams. Vieną dieną kunigas, kaip paprastai, paklausė, kas pasirengęs nunešti Eucharistiją jos laukiantiems broliams ir seserims. Pakilo jaunas Tarcizijus: „Pasiųsk mane!“ Bet berniukas atrodė dar per mažas tokiai sunkiai užduočiai. „Mano jaunas amžius, – atsakė Tarcizijus, – bus geriausia Eucharistijos apsauga.“ Tai kunigą įtikino, jis patikėjo jam brangią gyvenimo duoną ir prisakė: „Tarcizijau, neužmiršk, kad savo silpnose rankose laikai dangiškąjį lobį. Venk judrių gatvių ir atmink, jog šventųjų dalykų nevalia mesti šunims, o brangakmenių – kiaulėms po kojų. Ar šventuosius slėpinius saugosi ištikimai ir patikimai?“ „Veikiau numirsiu, neg leisiu juos iš manęs atimti“, – atsakė Tarcizijus. Pakeliui jis sutiko kelis draugus, kurie pakvietė jį eiti kartu su jais. Tarcizijui atsisakius – draugai buvo pagony, – šie tapo įtarūs ir įkyrūs. Jie pastebėjo, kad jis, tarsi norėdamas apginti, kažką spaudžia prie krūtinės. Pamėgino atimti, bet bergždžiai. Grumtynės darėsi vis karštesnės, ypač sužinojus, kad Tarcizijus yra krikščionis. Jie spardė jį kojomis, apmėtė akmenimis, tačiau jis nepasidavė. Vienas pretorionų gvardijos narys, vardu Kvadratas, irgi slapta tapęs krikščioniu, nugabeno mirštantį vaikina pas kunigą. Tarcizijaus kūnas jau nerodė gyvybės ženklų, tačiau prie krūtinės prispaudęs jis tebelaikė nedidelę lino skiautę su Eucharistija. Netrukus jį palaidojo Kaliksto katakombose. Popiežiaus Damazo ant šventojo Tarcizijaus kapo sukurtas užrašas skelbia, jog jis mirė 257 m. Romos martirologe kaip mirties diena nurodyta rugpjūčio 15-oji ir perteikta graži tradicija, kad Švenčiausiojo Sakramento prie šventojo Tarcizijaus kūno nerasta – nei rankose, nei drabužiuose. Aiškinta, jog pašventinta Ostija, kurią jaunas kankinys apgynė savo gyvybės kaina, virto jo kūno dalimi ir per tai kartu su jo kūnu viena nesutepta Dievui paaukota auka.

Brangūs ministrantai ir ministrantės, šventojo Tarcizijaus liudijimas ir ši graži tradicija rodo mums, kaip turėtume giliai mylėti ir labai gerbti Eucharistiją: ji yra brangus gėris, nenusakomos vertės lobis, gyvybės duona, pats Jėzus, tampantis mums maistu, atrama ir

jėga mūsų kasdieniame kelyje, į amžinąjį gyvenimą vedantis takas, didžiulė mums Jėzaus palikta dovana.

Tad kreipiuosi į jus, čia susirinkusius, o per jus į visus pasaulio ministrantus ir ministrantes: dosniai tarnaukite Jėzui, esančiame Eucharistijoje! Tai svarbi užduotis, leidžianti jums būti itin arti Viešpaties ir brandinti tikrą ir tvirtą draugystę su juo. Uoliai sergėkite šią draugystę savo širdyse, kaip taip darė šventasis Tarcizijus, ir būkite pasirengę dėti pastangas, grumtis ir paaukoti gyvybę, kad Jėzus pasiektų visus žmones. Džiugiai, karštai ir be baimės dalykitės šios draugystės dovana su savo bendraamžiais, idant jie galėtų pajusti, kad jūs pažįstate šį Slėpinį, kad tai tiesa ir kad jūs tai mylite! Kaskart žengdami prie altoriaus, jauskitės laimingi prisidėdami prie Dievo meilės didžiojo gesto – Dievo, trokštančio šiandien kiekvienam iš mūsų save dovanoti, prie mūsų prisiartinti, mums padėti ir suteikti jėgų tinkamai gyventi. Jūs žinote, jog per pašventinimą šis nedidelis duonos gabalėlis virs Kristaus Kūnu, o vynas – Kristaus Krauju. Jums teko didžiulė laimė šį nenusakomą slėpinį išgyventi iš labai arti. Vykdykite savo kaip ministrantų pareigas kupini meilės, maldingumo bei ištikimybės ir į šventąsias Mišias ateikite ne nusiteikę kaip nors paviršutiniškai, bet viduje tam pasirengę. Patarnaudami savo kunigams prie altoriaus, jūs prisidedate prie to, kad Jėzus būtų artimesnis, kad

žmonės geriau pajautų ir pažintų, jog jis yra čia; jūs prisidedate prie to, kad jis vis daugiau būtų šiame pasaulyje, kasdienybėje, Bažnyčioje ir kiekvienoje vietoje. Mieli bičiuliai, pasiūlykite Jėzui savo rankas, mintis, savo laiką. Jis jums už tai atlygins dovanodamas tikrąjį džiaugsmą ir leisdamas pajusti, kas yra tikroji laimė. Šventasis Tarcizijus mums parodė, jog kiekvienas gali iš meilės atiduoti savo gyvybę dėl autentiško gėrio, tikrojo gėrio, dėl Viešpaties.

Iš mūsų greičiausiai nereikalaujama kankinystės, tačiau Jėzus prašo ištikimybės mažuose dalykuose, vidinio susikaupimo, vidinio kartu buvimo, mūsų tikėjimo ir pastangų išlaikyti šį lobį kasdienybėje. Jis prašo mūsų ištikimai vykdyti kasdienės užduotis, liudyti jo meilę lankantis bažnyčioje iš vidinio įsitikinimo ir džiaugsmo, kad jis ten yra. Tada ir savo draugams galėsime parodyti, kad Jėzus gyvas. Tepadedu mums užtarimas šventojo Jono Marijos Vianėjaus, kurio dieną šiandien minime, nuolankaus Prancūzijos klebono, perkeitusio savo nedidelę bendruomenę ir taip dovanojusio pasauliui naują šviesą. Šventojo Tarcizijaus ir Jono Marijos Vianėjaus pavyzdys kasdien tedaršina mylėti Jėzų ir vykdyti jo valią taip, kaip tai darė Mergelė Marija, savo Sūnui likusi ištikima iki galo. Dar kartą visiems nuoširdžiai dėkoju! Palaimingų dienų ir laimingos kelionės į namus!

Didieji Žemaičių Kalvarijos atlydai

Didieji Žemaičių Kalvarijos atlydai tradiciškai prasidėjo liepos 1 d. ant netoli Žemaičių Kalvarijos esančios kalvos, žmonių nuo seno vadinamos Panų kalnu. Ant kalvos viduryje miškų stovinčioje koplyčioje visą dieną vyko konferencija, į kurią rinkosi Marijos legiono nariai iš visos Telšių vyskupijos. Konferenciją vedė Palangos klebonas dekanas kan. bažn. t. dr. Algis Genutis.

Po konferencijos ir bendros agapės 16 val. buvo aukojamos šv. Mišios, kurioms vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Kartu su savo ganytoju šv. Mišias aukojo daugiau nei 10 kunigų. Sakydamas pamokslą gausiai susirinkusiems tikintiesiems vyskupas priminė šios vietovės istoriją ir kvietė siekti skaistumo dorybės, nepritarti jokiai nuodėmei ir puoselėti tikrąsias vertybes turint prieš akis pavyzdį kankinių merginų, kurios čia palaidotos gyvos, nes gynė savo orumą ir nesileido būti švedų kareivių išniekinamos. Šv. Mišių metu giedojo Alsėdžių parapijos choras. Po šv. Mišių nemažas maldininkų būrys pėsčiomis patraukė į Žemaičių Kalvarijos šventovę. Giedodami ir meldamiesi piligrimai

atėjo į Žemaičių Kalvarijos baziliką, kur 19 val. buvo giedami Mišparai. Vakarinei maldai vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Mišparus giedojo Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės parapijos choralo giedotojai. Po Vakarinių psalmių apie baziliką surengta Eucharistinė procesija.

Liepos 2-ąją melstasi už *Caritas* organizaciją, Maltos ordiną, ligonius ir jų slaugytojus bei medikus. Tą dieną į atlydus rinkosi Žemaičių Kalvarijos dekanatas. 10 val. šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Šateikių parapijos klebonas kun. Gediminas Norvilas. Giedojo Šateikių parapijos choras. Tuo pat metu vyskupas J. Boruta SJ pašventino prie Žemaičių Kalvarijos parapijų senelių namų šiais metais pastatytą koplyčią. Čia Telšių ganytojas aukojo šv. Mišias, per pamokslą visus – ypač senatvės bei ligų prispaustuosius – kvietė glaustis prie mylinčio Jėzaus ir nuolat stiprinti save Eucharistija – Jėzumi Kristumi, kuris yra gyvas, šv. Mišių metu į negyvą duoną ateinantis Dievas. Vidurdienio šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Kauno arkivyskupo metropolitо augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas. Šv. Mišių metu giedojo Žemaičių Kalvarijos dekanato jungtinis

choras. Sakydamas pamokslą vyskupas J. Ivanauskas analizavo evangelinį pasakojimą apie Jėzaus padarytą pirmąjį stebuklą Galilėjos Kanoje. Ganytojas kvietė visus pasitikėti Viešpačiu taip, kaip pasitikėjo Marija. Jis pabrėžė, kad ir dabar reikia gero vyno – tikėjimu ir meile pagrįsto tikinčiųjų veikimo, mokėjimo dalytis, užjausti kitą, suprasti kito vargą ir skausmą. Kvietė mokytis iš Jėzaus ir Marijos tikrojo, krikščioniško gyvenimo dabartinėje mūsų visuomenėje.

Liepos 3-iąją buvo meldžiamasi už jaunas šeimas. Tą dieną ateitininkų organizacija šventė savo šimtmetį, o į atlaidus rinkosi Gargždų dekanatas. Visą dieną vyko įvairūs renginiai, skirti ateitininkijos šimtmečiui: 10 val. Kęstaičiuose vyskupas J. Boruta SJ pašventino šiai sukakčiai paminėti pastatytą ateitininkų kryžių, po to Žemaičių Kalvarijoje vyko konferencijos, diskusijos, pasidalijimai. 12 val. šv. Mišioms vadovavo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, šv. Mišiose giedojo Gargždų parapijos choras. Sakydamas pamokslą vyskupas kreipėsi į jaunas šeimas ir šv. Mišiose dalyvaujančius ateitininkus, kviesdamas branginti katalikiškumą, tautiškumą, inteligentiškumą, visus pagrindinius moralės ir doros principus. Priminė, kad žmogus be Dievo – žmogus be ateities. Kvietė visus drąsiai gyventi tikėjimu ir nebijoti aukotis dėl Kristaus, dėl kurio savo gyvybę per 100 ateitininkijos gyvavimo metų Lietuvoje paaukojo ne vienas šios organizacijos narys. „Tik su Kristumi keliaudami turime viltį, kad Lietuva turės ateitį“, – sakė Panevėžio ganytojas.

Vakare į baziliką rinkosi jaunimas iš visos Telšių vyskupijos. 19 val. kartu su Telšių vyskupijos jaunimo vadovais – kunigais kapelionais už jaunimą meldėsi ir šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Giedojo Gargždų parapijos jaunimo choras. Sakydamas pamokslą vyskupas kalbėjo apie būtinybę jaunam žmogui šių dienų sekuliarizuotame pasaulyje atrasti atramą Kristuje. Po šv. Mišių Telšių vyskupas pašventino ateitininkų atributiką – ženklelius ir juosteles, kurias Lietuvos Ateitininkų federacijos vadovas Vygantas Malinauskas įteikė naujiems į šią organizaciją įstojuosiems nariams. Po vakaro šv. Mišių, sugiedojęs ateitininkų himną, didžiulis būrys jaunimo patraukė į Kryžiaus kelią. Daugiau nei 700 jaunų žmonių išėjo giedodami Kalnus apmąstyti Kristaus išganymo darbo bei jo begalinės meilės žmonėms. Po Kalnų grįžusius jaunuolius bazilikoje sutikęs Telšių ganytojas tarė jiems padrąsinantį žodį, suteikė ganytojišką palaiminimą, palinkėjo laimingai sugrįžti į namus bei pakvietė rengtis Pasaulio jaunimo dienoms, kurios vyks Ispanijoje.

Liepos 4-ąją – pagrindinę atlaidų dieną buvo medžiamasi už šeimas ir parapijas bendruomenes. Tą dieną pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo Vilniaus arkivyskupijos vyskupas augziliaras Arūnas Poniškaitis. Šv. Mišių metu giedojo Klaipėdos dekanato jungtinis choras, vadovaujamas prof. G. Purlio, mat ši diena taip pat buvo skirta to dekanato tikintiesiems. Sakydamas pamokslą vyskupas A. Poniškaitis kalbėjo tikintiesiems apie tikėjimo sklaidą šeimose ir gyvą tikėjimo gyvenimą parapijose, kur ideali erdvė atsiliepti į Kristaus kvietimą ir sekti juo. Šv. Mišias tiesiogiai iš bazilikos transliavo Lietuvos televizija. Po šv. Mišių didžiulis būrys tikinčiųjų, vadovaujamas vyskupo A. Poniškaičio, išėjo į Kryžiaus kelią giedodami Kalnų giesmes.

Liepos 5-oji buvo skirta maldai už Lietuvos kaimą, žemdirbius ir tautos blaivybę. Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ. Į šventovę tą dieną rinkosi Šilalės dekanato

Paskyrimai Kaišiadorių vyskupijoje

Kunigas **Donatas Šukys** įkardinuotas į Kaišiadorių vyskupiją ir paskirtas Vievio parapijos vikaru.

Kunigas **Egidijus Kazlauskas** atleistas iš Širvintų parapijos vikaro pareigų ir išleistas lietuvių sielovadai į Elko vyskupiją Lenkijoje.

Kunigas **Kastytis Krikščiukaitis** jo paties prašymu įkardinuotas į Gardino vyskupiją Baltarusijoje.

Kunigas jubil. **Zigmas Gustainis** jo paties prašymu atleistas iš Alytaus Šv. Liudviko parapijos altaristo pareigų ir išleistas gyventi į Marijampolės specialiuosius globos namus.

-KŠ-

Įšventinimas

Liepos 11-ąją, Šventojo Benedikto dieną, Kelmės rajone, Palendrių benediktinų vienuolyno bažnyčioje, šv. Mišių metu Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis įšventino kunigu brolių Kazimierą Aivarą Milaševičių. Tai pirmasis kunigų tapęs lietuvis benediktinas.

Šventinimo iškilmėse dalyvavo Šv. Benedikto ordino Solesmes kongregacijos prezidentas, Solesmes vienuolyno abatas Dom Philippe'as Dupont'as ir grupė vienuolių benediktinų iš Prancūzijos, Šiaulių vyskupijos kancleris Evaldas Alūza, keliolika lietuvių kunigų, gausus būrys vienuolių bičiulių iš visos Lietuvos, kunigo Kazimiero tėvai ir giminaičiai. Šv. Mišiose giedojo Dainiaus Juozėno vadovaujama grigališkojo choralo giesmininkų grupė *Schola Gregoriana Vilnensis*, prie kurios buvo prisijungę choristai iš įvairių Lietuvos miestų.

Šv. Mišias aukojęs vyskupas E. Bartulis susirinkusiesiems sakė, kad brolio Kazimiero įšventinimas kunigu yra svarbus įvykis benediktinų vienuolijai ir visai Šiaulių vyskupijai. „Nepaprastai džiaugiuosi ne tik tuo, kad Palendrių

vienuolynas, pavyzdinga Dievo tarnystės mokykla, jau turi kunigą, bet ir brolio Kazimiero nuosekliu ėjimu į kunigystę, tą kilnų pašaukimą, prieš kurį nublanksta visos kitos tarnystės.“

Abatas Dom Philippe'as Dupont'as irgi pasidžiaugė, kad brolis Kazimieras yra pirmasis kunigas, išaugęs benediktinų vienuolyne ir čia išventintas. Abatas įžvelgė, jog simboliška yra ir tai, kad šventinimas vyksta Kunigų metų pabaigoje, kai visus metus buvo meldžiamasi už kunigus, kuriems teko ir teks atlaikyti daug įvairių išbandymų.

Iškilmės baigėsi švente vienuolyno bažnyčios šventoriuje: čia iškilmių dalyviai sveikino naująjį kunigą, bendravo, vaišinosi, klausėsi klavišiniai instrumentais atliekamos muzikos.

„Benediktinų pirmasis pašaukimas – tapti vienuoliais, ne kunigais. Gyvename kontempliatyvų gyvenimą, neturime išorinio apaštalavimo. Todėl brolio Kazimiero išventinimas kunigu mūsų bendruomenei yra labai reikšmingas įvykis, – sakė tėvas Grigalius Casprini. – Tačiau kunigystė net ir griežtos regulos besilaikančiam vienuoliui yra reikalinga tam, kad galėtų tarnauti bendruomenei ir svečiams, kasdien aukoti šv. Mišias kaip visos žmonijos užtarimą, kad sektų Kristumi, stengdamasis tapti tobulu Jo mokiniu.“

Šiuo metu Palendrių vienuolyne gyvena dešimt vienuolių, iš jų, pasak tėvo Grigaliaus, keturi „su puse“ – lietuviai, nes jis pats yra lietuvių kilmės amerikietis. Kiti broliai – prancūzai. Už jaunų vienuolijos brolių dvasinį ugdymą ir grigališkąjį giedojimą atsakingas tėvas Grigalius Casprini teigė, kad šią vasarą vienuolynas sulaukė dviejų kandidatų į naujokus, vienas iš jų galėtų būti priimtas nuo rudens, kitas – dėl savo jauno amžiaus – po metų kitų, jeigu jo sprendimas tapti vienuoliu nepasikeis.

Vaizdingame laukų peizaže įsikūręs Palendrių vienuolynas nuo pirmųjų dienų tapo dvasinės traukos centru Šiaulių

tikintieji. Sumos šv. Mišiose giedojo Šilalės parapijos choras. Per pamokslą arkivyskupas pabrėžė tikrųjų vertybių puoselėjimo svarbą dabartinėje mūsų visuomenėje, būtinybę ugdyti jaunąją kartą tikėjimo dvasia.

Liepos 6-ąją – Lietuvos valstybingumo dieną Žemaičių Kalvarijos šventovėje melsta tėvynei Lietuvai krikščioniškos dabarties ir ateities bei dvasinio atgimimo. Tą dieną į Šventovę rinkosi Mažeikių dekanato tikintieji, pagrindinėse šv. Mišiose, kurioms vadovavo Vilniaus arkivyskupijos vyskupas augziliaras J. Tunaitis, giedojo Mažeikių dekanato jungtinis choras. Gausiai susirinkusiems tikintiesiems vyskupas kalbėjo apie krikščionio pagrindinę užduotį šiame gyvenime – rengimąsi amžinybei. Vyskupas drąsino tikinčiuosius gyventi tikėjimu ir siekti šventumo.

Liepos 7-ąją melstasi už kunigus ir ministrantus. Tikintieji buvo kviečiami melsti pašaukimų ir kunigų šventėjimo. Tą dieną į šventovę rinkosi Akmenės dekanato tikintieji, sumos šv. Mišių metu giedojo Akmenės dekanato jungtinis choras. Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo Vilkaviškio vyskupas R. Norvila, šv. Mišias koncelebravo apie 100 iš visos Lietuvos atvykusių kunigų. Kreipdamasis į tikinčiuosius vyskupas kvietė melstis už kunigus bei prašyti pašaukimų į kunigystę, kalbėjo apie kunigo misiją šių dienų pasaulyje ir visuomenėje.

Liepos 8-ąją nuo pat ryto į Žemaičių Kalvariją rinkosi tikybos mokytojai ir parapijų katechetai. 10 val. Žemaičių Kalvarijos kultūros centre vyko konferencija tikybos dėstymo Lietuvos mokyklose 20-mečiui paminėti. Konferenciją vedė Telšių vyskupijos katechetikos centro vadovas mons. lic. R. Gudlinkis. Joje dalyvavo apaštališkasis nuncijus arkiv. Luigi Bonazzi, Telšių vyskupas J. Boruta SJ, Lietuvos katechetikos centro direktorius mons. K. Latoža, KU Katechetikos katedros vedėjas mons. prof. A. Ramonas. Konferenciją tiesiogiai transliavo *Marijos radijas*. Konferencijoje sveikinimo žodį tarė svečiai, buvo apdovanoti ir pagerbti tikybos mokytojai. Tą dieną į šventovę rinkosi Palangos dekanato tikintieji, sumos šv. Mišių metu giedojo šio dekanato jungtinis choras. Pamokslą pasakė apaštališkasis nuncijus (jo žodžius iš italų į lietuvių kalbą vertė Telšių kunigų seminarijos vicerekorius kun. V. Ačas). Nuncijus kalbėjo apie tikėjimo tiesų perdavimo svarbą jaunajai kartai, priminė, kad visi tikintieji turi būti katechetai šeimose ir visuomenėje. Nuncijus kvietė melstis už tuos, kurie dėsto tikybą ir tokiu būdu padeda plėsti šioje žemėje Dangaus karalystę. Po šv. Mišių tikybos mokytojai ir katechetai apmąstė Kristaus kančią giedodami Kalnų giesmes. Kalnų procesijoje Šv. Kryžiaus relikvijos relikvijorių nešė apaštališkasis nuncijus.

Liepos 9-oji buvo maldų už policiją, savivaldybių vadovus ir darbuotojus diena. Rinkosi Tauragės dekanato tikintieji. Pagrindinėms šv. Mišioms, kurių metu giedojo Tauragės parapijos choras, vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Šv. Mišių metu meldėsi didelis būrys policijos darbuotojų, taip pat kai kurių miestų ir savivaldybių merai ar savivaldybių atstovai. Šv. Mišiose taip pat dalyvavo LR Vidaus reikalų ministras Raimundas Palaitis, Lietuvos policijos generalinis komisaras Vizgirdas Telyčėnas, generalinio komisaro pavaduotojas Algirdas Stončaitis bei Lietuvos apskričių ir rajonų policijos viršininkai. Koncelebravo Lietuvos policijos kapelionas kun. Aušvydas Belickas. Šv. Mišių metu grojo LR Vidaus reikalų ministerijos reprezentacinis orkestras. Pamokslą pasakė Telšių vyskupas. Po šv. Mišių maldininkai išėjo į Kryžiaus kelią, procesijoje dalyvavo Policijos darbuotojai, savivaldybių atstovai. Po Kryžiaus kelio atleidų dalyviams buvo rodoma

programa *Už saugų eismą mūsų keliuose* – Policijos departamento ir Kelių direkcijos bendras projektas. Grojo LR Vidaus reikalų ministerijos reprezentacinis orkestras.

Liepos 10-ąją buvo meldžiamasi už verslininkus ir pramoninkus. Tą dieną į šventovę rinkosi Skuodo dekanato tikintieji, sumos šv. Mišių metu giedojo šio dekanato jungtinis choras. Šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis.

Liepos 11-ąją atlaiduose tikintieji pakviesti melstis už įvairių priklausomybių varginamus ir su jomis kovojančius žmones. Tą dieną į šventovę rinkosi Šilutės dekanato tikintieji, o pagrindinių šv. Mišių koncelebracijai vadovavo nominuotasis vyskupas Gintaras Grušas. Koncelebravo Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Kauno arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius SJ bei Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Šv. Mišių metu giedojo Vilniaus arkikatedros bazilikos choras. Šv. Mišių pradžioje arkiv. S. Tamkevičius SJ gausiai susirinkusiems maldininkams pristatė popiežiaus Benedikto XVI vyskupu paskirtą mons. G. Grušą, papasakodamas apie jo gyvenimą, o vyskupas J. Boruta SJ, pasveikinęs nominuotąjį vyskupą, pakvietė jį vadovauti šv. Mišių aukai. Po šv. Mišių naująjį vyskupą pasveikino Telšių vyskupijos kunigų ir tikinčiųjų vardu kreipęsis Žemaičių Kalvarijos šventovės rektorius kan. Jonas Ačas. Naujasis vyskupas kartu su tikinčiaisiais ėjo Kryžiaus kelią, apmąstė Dievo meilę žmogui.

Liepos 12-ąją melstasi už Žemaičių Kalvarijos ir visas parapijas. Diena buvo skirta Telšių dekanatui. 10 val. vyskupas J. Boruta SJ bazilikoje suteikė Suvirtinimo sakramentą daugiau nei 40 jaunuolių iš Žemaičių Kalvarijos ir aptarnaujamos Barstyčių parapijos. Sumos šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Telšių vyskupas, o šv. Mišiose giedojo Telšių katedros sumos choras. Po šv. Mišių ir po Kalnų bazilikoje buvo iškilmingai sugiedotas Dievui padėkos himnas. Atsisveikindamas su maldininkais Telšių vyskupas J. Boruta SJ kvietė tikinčiuosius dėkoti už šių atlaidų metu iš Dievo gautas malones ir kvietė ištikus metus neužmiršti šios garsios šventovės.

Šiais metais *Marijos radijas* pirmą kartą kiekvieną dieną tiesiogiai transliuodavo šv. Mišias ir tiesioginiam eteriui rengdavo aktualijų laidas. Kiekvieną atlaidų dieną kalbėta Pal. Motinos Teresės novena, o pagrindinis atlaidų akcentas buvo jos gimimo šimtmečio minėjimas, veikė nuotraukų iš palaimintosios gyvenimo paroda.

-kasab-

Palaimintojo Jurgio Matulaičio atlaidai

Liepos 12-ąją, minint Jurgio Matulaičio paskelbimo palaimintuoju ir jo kūno perkėlimo į altorių dieną, Marijampolėje kasmet iškilmingai švenčiamas pal. Jurgio Matulaičio atlaidų aštuondienis. Tradiciniais tapę atlaidai sutraukia tikinčiuosius ne tik iš Lietuvos, bet ir iš užsienio. Pagrindinė minėjimo diena šiais metais – liepos 18-oji.

Liepos 10-oji – palaimintojo Jurgio Matulaičio MIC atlaidų išvakarės šiame, kaip ir kiekvienais metais, prasidėjo piligriminiu jaunimo žygiu į pal. Jurgio tėviškę Lūginę. Jaunimas eidamas meldėsi rožinį, giesmėmis šlovino Viešpatį. Vos atvykus, arkivyskupo J. Matulaičio koplyčioje prasidėjo šv. Mišios, kurioms vadovavo ir homiliją sakė kun. Piotr Wojtonis MIC.

krašte. Vienuolyno bažnyčia atvira visiems, kurie nori dalyvauti benediktinų pamaldose. Pačiame vienuolyne benediktinai priima vyrus, pageidaujančius kelias dienas dalyvauti jų gyvenime, bendrauti, taip pat tuos, kurie jaučiasi pašaukti įstoti į Dievo tarnystės mokyklą ir trokšta aptarti savo pašaukimo klausimą. Atskiruose svečių namuose priimamos šeimos, maldininkų grupės, moterys. Vienuolyno broliai savo patarimais padeda eiti dvasiniu keliu. 1010 metais įkurtas Solesmes vienuolynas šiemet švenčia tūkstantmetį. Solesmes kongregacija įsteigta 1837 m., Lietuvoje – 1998 metais.

-Iz-

Nauji varpai

Birželio 29 d. Vilniaus Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčioje pirmą kartą skambėjo ir susirinkusiai bendruomenei iškilmingai buvo pristatyti vokiečių katalikų dovanoti varpai. Varpų pristatymo iškilmei vadovavo Vilniaus arkivyskupijos emeritas vyskupas Juozas Tunaitis. Varpus Vilniaus Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčiai padovanojo Kelno arkivyskupija.

Keturi varpai, 1968 m. išlieti Gescherio liejykloje, į Vilnių atkeliavo iš uždarytos Šv. Stepono bažnyčios Essen-Frohnhausene. Didžiausias varpas, sveriantis 1200 kg, pavadintas bažnyčios globėju šv. Stepono vardu. Ant jo užrašas: „Stiprink mūsų tikėjimą.“ Mažesnis, sveriantis 1000 kg, turi šv. Marijos vardą. Ant jo užrašyta: „Padėk krikščionims.“ Šis varpas skambėdavo mirties, gaisro ar audrų atvejais. Kiti du – daug mažesni: šv. Elzbietos vardu pavadintas varpas sveria 700 kg. Šio varpo užrašu prašoma: „Saugok ligonius ir prislėgtuosius.“ Ketvirtasis varpas turi šv. Liudgerio vardą. Šv. Liudgeris (miręs 809 m.) – Esseno miesto ir vyskupijos globėjas, pirmasis Miunsterio vyskupas. Šis varpas sveria 500 kg.

Projektą dosniai parėmė Kelno arkivyskupas kardinolas Joachimimas Meisneris. Varpai į Vilnių perkelti Kelno arkivysku-

pijos statybos ir paminklosaugos skyriaus vadovo pavaduotojo ir Vokietijos varpų specialistų asociacijos vadovo pavaduotojo dr. Martino Seidlerio bei Vilniaus Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčioje besidarbuojančio kun. dr. Hanso Friedricho Fischerio iniciatyva. Iki šiol šioje bažnyčioje kabėjo du varpai, iki mūsų dienų išlikę nuo šventovės fundatoriaus laikų. Šie du varpai išlieti 1668 m. Bažnyčios senbuviai už naujuosius varpus senesni lygiai 300 m. Tačiau senieji varpai tarnavo kaip laikrodžio mechanizmo dalis, mušdavo valandas. Dabar ir senųjų bažnyčios varpų skambėjimas suderintas su naujaisiais varpais. Kelno vyskupijos varpai skambins iškilmių metu, šiokiadieniais ir šventadieniais kvies žmones į pamaldas.

-ksb-

Tarptautinis simpoziumas

Birželio 24–26 d. Romoje, Popiežiškajame Laterano universitete, vyko VII tarptautinis universitetų dėstytojų Romos vyskupijos akademinės sielovados biuro ir Popiežiškosios teisingumo bei taikos tarybos bendradarbiaujant su Italijos valdžios atstovais surengtas simpoziumas. Simpoziume dalyvavo 5 dėstytojai iš įvairių Lietuvos universitetų. VDU Ekonomikos ir vadybos fakulteto profesorė dr. Valdonė Daršukvienė skaitė pranešimą.

Trijų dienų simpoziumas buvo skirtas aptarti pasaulinę ekonominę krizę ir jos įveikimo galimybes. Jame perskaityta apie 200 pranešimų, tarp jų makroekonomikos analizės ekspertų. Šį kartą renginys sukvieta apie 500 dalyvių iš daugiau nei keturiasdešimties ne tik Europos, bet ir Azijos, abiejų Amerikos kontinentų, Okeanijos universitetų. Simpoziumo pagrindinė tema: „*Caritas in veritate*. Link ekonomikos, kuri tarnautų žmonijos šeimai. Asmuo, visuomenė, institucijos“. Svarbiausias simpoziumo tikslas – paskatinti akademines bendruomenes gilintis į socialinį Katalikų Bažnyčios mokymą bei kurti ekonomiką vadovaujantis socialinio teisingumo ir solidarumo principais.

Giedojo jaunimas, susirinkęs iš Kalvarijos, Kauno parapijų ir Marijampolės bazilikos. Kaip piligrimystės žemėje ženklą jaunuoliai prie Viešpaties altoriaus nešė batus, kad keliaudami žemės keliais visada eitų su Dievu; knygą, kaip žinių ir išminties simbolį, kad siekdami žemiškosios išminties nepamirštų dangiškosios; rožinį, kuriuo meldėsi keliaudami į pal. Jurgio tėviškę, kad per malda galėtų glaustis prie Švč. Mergelės Marijos.

Po Mišių laukė vakarienė – kareiviška košė. Pasisotinę visi rinkosi koplyčioje klausytis konferencijos. Vėliau surengtoje vakaronėje giedojo krikščioniškos muzikos grupė „Ichthus“ iš Vilniaus. Pasibaigus koncertui, visi šiek tiek aprimę vėl ėjo į koplyčią, kur prasidėjo naktinė Švč. Sakramento adoracija ir užtarimo malda. Jaunimas atliko išpažintį, vienijosi bendroje maldoje, subtilia giesme prisidėjo prie Viešpaties garbinimo. Sekmadienio ryte visi sugrįžę į Marijampolę dalyvavo šv. Mišiose už jaunimą.

Liepos 11-ąją – pirmąją palaimintojo Jurgio Matulaičio MIC atleidų dieną per 11 val. šv. Mišias melstasi kartu su 200 piligrimų iš Varmijos arkivyskupijos (Olsztyno, Lenkija), pėsčiomis keliaujančių į Vilniaus Aušros Vartų šventovę. Tai jau dvidešimtoji tokio pobūdžio piligrimystė, kasmet organizuojama nuo 1991 m. Vietinė bendruomenė šiltai priėmė piligrimus Kumelionių kaime, o prie šventovės durų juos pasitiko parapijos klebonas A. Šidlauskas MIC, Palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos nariai ir jaunimas. Per šv. Mišias giesmės, Šventojo Rašto ištraukos skambėjo lenkų ir lietuvių kalbomis.

Sumos šv. Mišiose, kurias aukojo vyskupas Juozas Žemaitis MIC, melstasi už jaunimą, giedojo Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčios jaunimo choras, vadovaujamas Almos Sakalauskiene. Vyskupas Juozas Žemaitis MIC per pamokslą apžvelgė ypatingą palaimintojo darbą pabrėždamas, jog mes visi turime iš ko imti pavyzdį, į ką lygiuotis. Liturgijos metu atnašas nešė jaunimas iš Kauno. Buvo aukojamos žvakės, atmenant Jurgio Matulaičio žodžius: „Duok, kad sudegčiau kaip ta žvakė ant altoriaus nuo darbo kaitros ir meilės ugnies dėl Tave ir Tavo Bažnyčios.“ Jaunimas palaimintojo tėviškėje suskintas lauko gėles nešė prie Viešpaties altoriaus kaip savo jaunystės, gėrio, grožio simbolį prašydamas, kad kaip tos gėlės žydėtų paprastumu, nuolankumu savo artimui.

Po šv. Mišių visi susibūrė prie Palaimintojo altoriaus, kur buvo liudijama apie gautas malones ir sudedami votai, pastarųjų būta keturių. Parapijos klebonas perskaitė keletą liudijimų apie malones, gautas užtariant palaimintajam. Liudijimuose buvo rašoma apie pagijimą nuo vėžio, motinos maldas dėl iš armijos grįžusio sūnaus priklausomybės, sunkia alergijos forma sirgusiąją bei vienuolės liudijimas apie savo pašaukimą. Iškilmingos pamaldos baigėsi malda palaimintajam arkivyskupui Jurgiui Matulaičiui. Po agapės, išlydėję lenkų piligrimus, tikintieji vyko į Lūginę, kur koplyčioje susikaupė Švenčiausiojo Sakramento adoracijai. Apmąstyta palaimintojo arkivyskupo mintis, jog savo dvasiniam tobulinimui niekad nereikia gailėti nei laiko, nei triūso, tam svarbių svarbiausiam darbui būtina atsiduoti visa širdimi.

Liepos 12-ąją Marijampolės marijonų gimnazijoje konferenciją pradėjęs parapijos klebonas kun. Andrius Šidlauskas MIC pasveikino susirinkusiuosius ir paprašė vyskupą J. Žemaitį MIC vadovauti maldai. Po maldos žodis buvo suteiktas Lietuvos marijonų vadovui kunigui Vytautui Briliui MIC. Lektorius, sveikindamas gausiai susirinkusiuosius į pirmąją konferenciją, pasidžiaugė

Dievo reiškimusi žemėje, sujungdamas šią mintį su visu pranešimu apie marijonų edukacinę veiklą Lietuvoje ir pasaulyje, bei priminė svarbesnius marijonų vienuolijos istorijos momentus. Po pranešimo buvo išsamiai atsakyta į keletą klausimų dėl marijonų veiklos Lietuvoje prioritetų, dėl marijonų talkininkų ir Palaimintojo J. Matulaičio draugijos veiklos ypatybių. Paskui visi rinkosi bazilikoje prie Palaimintojo altoriaus, kur maldą vedė Alytaus, Santaikos ir Rumbonių pal. Jurgio Matulaičio draugijos skyrių nariai. Skambėjo giesmės, palaimintojo *Užrašų* ištraukos, eilės, prašyta užtarimo visiems kenčiantiesiems. Melstasi už katalikiškus judėjimus ir bendruomenes.

Šv. Mišioms vadovavo Kaišiadorių vyskupas ordinaras Juozas Matulaitis, koncelebravo vyskupai Rimantas Norvila ir J. Žemaitis MIC, kunigai iš Alytaus dekanato ir kiti svečiai. Homiliją sakė kun. Vytautas Brilius, giedojo Alytaus Švč. Mergelės Marijos Krikščionių pagalbos bažnyčios choras (vargonininkas V. Vinikaitis). Per pamokslą kun. V. Brilius priminė šv. apaštalo Pauliaus žodžius apie džiaugsmą dėl savo kentėjimų. Anot kunigo, kiekvienas žmogus žemėje savo kančią gali paaukoti Dievui, taip jo vargai ir kančios pasidaro palaimingi, susijungia su Jėzaus Kristaus kančia ir žmogus tampa dieviškosios valios dalininku. Homilijos pabaigoje, apžvelgęs palaimintojo gyvenimo momentus, kunigas prašė Dievą suteikti mums drąsos kartu su Jėzumi Kristumi, užtariamais palaimintojo Jurgio, nešti ramybę į savo namus ir aplinką. Po šv. Mišių prie Palaimintojo Jurgio Matulaičio koplyčios maldininkai kalbėjo palaimintojo litaniją, meldėsi už Tėvynę ir prašė Dievą, kad palaimintasis būtų paskelbtas šventuoju.

Liepos 13-oji, trečioji atlaidų diena, buvo skirta socialiniams bei *Caritas* darbuotojams ir savanoriams, Aleksoto ir Prienų dekanatams. Į renginį suvažiavo ir kitų dekanatų atstovai. Iškilmės prasidėjo maldą, kurią vedė vyskupas emeritas J. Žemaitis MIC. Konferencijoje paskaitą skaitė brolis dominikonas Mindaugas Slapšinskas OP. Pasakojimas apie dominikonų ordino misiją pasaulyje siejosi su palaimintojo Jurgio mintimis apie gėrio sklaidą, t. y. vieną svarbiausių katalikų tikslų – *blogi nugalėti gerumu*. Pristatydamas savąją krikščionio patirtį, brolis Mindaugas pabrėžė asmeninį santykį su Dievu, sąsajas tarp žmogaus, ieškančio Dievo, ir Dievo, kuris paliečia. Prelegentas pabrėžė, kad mylėti Dievą visų pirma reiškia mylėti žmogų, ir kad mūsų artimas yra ne tas, kuriam mes parodome gailestingumą, bet tas, kuris mums parodo gailestingumą (gailestingojo samariečio pavyzdys).

Po konferencijos tikintieji rinkosi Palaimintojo koplyčioje, kur maldą vedė Ratnyčios skyriaus pal. Jurgio Matulaičio draugijos nariai. Šv. Mišių pradžioje visus pasveikinęs vyskupas ordinaras R. Norvila linkėjo, kad kiekvienam būtų svarbi artimo meilės tema, kaip ji buvo svarbi ir palaimintajam jo gyvenime ir tarnystėje, taip pat akcentavo savanorystę bei socialinį darbą kaip vieną artėjimo prie Dievo būdų.

Brolis Mindaugas homilijoje, prisimindamas atliepiamąją psalmę „Savo miestą stiprina Dievas per amžius“, tarsi klausė, koks Dievo miestas yra kiekvienas žmogus. Kalbėdamas apie žmogų, sudarytą tarsi iš trijų dalių – dvasios, sielos ir kūno, kur dvasios ir kūno kova užrašoma sieloje, – šias mintis apibendrino sakydamas, kad Bažnyčia neigia žmogaus dualizmą, nes Jėzus sujungė savyje Dievą ir žmogų, tai yra viena. O mes esame Jėzaus mokiniai. Bažnyčia niekada nepaniekino žmogaus kūno – Šventosios Dvasios buveinės.

Simpoziumo dalyviai gilinosi į popiežiaus Benedikto XVI encikliką *Caritas ir veritate*, susitiko su Italijos švietimo ministre Maria Stella Gelmini bei kardinolu Peteriu Turksonu. Simpoziumą vainikavo susitikimas su Vatikano sekretoriumi kardinolu Tarcisio Bertone.

-sam

Sporto žaidynės

Liepos 6 d. Kaune vyko XX jubiliejinės Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) sporto žaidynės, kurias šiemet organizavo KASP pajėgų štabas ir S. Dariaus ir S. Girėno apygardos 2-oji rinktinė (Vilnius). Žaidynėse dalyvavo komandos iš penkių savanorių rinktinių, Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų mokomojo bataliono, Motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ ir Lietuvos šaulių sąjungos. Atskirose rungtyse taip pat varžėsi Estijos, JAV ir Latvijos savanoriškųjų pajėgų komandos. Šios jubiliejinės sporto žaidynės sutapo su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečiu ir Žalgirio mūšio 600-osiomis metinėmis bei buvo surengtos Lietuvos valstybingumo šventės diena. Visos šios sukaktys atskleidžia, koks turi būti Lietuvos karys – doras garbingas, stiprus ir ištvermingas.

Iškilmės prasidėjo šv. Mišiomis Kauno Šv. Arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčioje. Liturgijai vadovavo karo kapelionas kun. Tomas Karklys. Jis sveikino visus susirinkusiuosius su Valstybės diena ir ragino melstis už Lietuvos kariuomenę, karių šeimas. Homilijoje kapelionas akcentavo žmogiškąsias vertybes, patriotiškumą kaip mūsų tautos istorijos pagrindą. Po šv. Mišių šventės dalyviai ir svečiai žygiavo Laisvės alėja į Karo muziejaus sodelį, kur vyko Vyčio kryžiaus vėliavos pakėlimo ceremonija, simbolizuojanti renginių, skirtų Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms Kaune paminėti, pradžią. Vėliau žaidynių dalyviai keliavo į S. Dariaus ir S. Girėno stadioną, kur buvo pakelta žaidynių vėliava ir prasidėjo sportinės rungtys – lietuviškos savignyos, karinio

kliūčių ruožo, krepšinio, virvės traukimo, granatų svaidymo, kovinio šaudymo, karinio orientavimosi, svarsčio kėlimo, žvalgo tako ir galiūnų komandų varžybos.

Prie S. Dariaus ir S. Girėno stadiono kauliniai ir šventės svečiai galėjo apžiūrėti ginkluotės ekspoziciją. Labiausiai ja buvo susidomėję vaikai. Juos kariai vėžino vikšrine šarvuota mašina su priekaba, kuri priminė traukinuką. Vyresni nei 14 metų galėjo išbandyti Lietuvos automobilių kelių direkcijos saugaus eismo projekto įrenginius. O visi išalkusieji buvo pamaitinti kareiviška koše.

-sam-

Vienuolių rekolekcijos Pavilnyje

Liepos 4–9 d. Pavilnio rekolekcijų namuose vyko kasmetinės pašvęstojo gyvenimo atnaujinimo rekolekcijos, kuriose dalyvavo apie 40 seserų iš įvairių apaštališkųjų moterų vienuolijų. Rekolekcijas organizavo Lietuvos moterų vienuolijų aukštesniųjų vyresniųjų konferencija kartu su apaštališkuoju nuncijumi Lietuvoje arkivyskupu Luigi Bonazzi, vedė pranciškonas konventualas iš Tarptautinio tarpkongregacinio instituto nuolatiniams vienuolių rengimui, psichologas t. Amedeo Ferrari.

Rekolekcijose iš esmės gvildenta bendrystės dvasingumo tema. Seserys dar kartą įsisąmonino, kad vienuolynai atsirado ne kad atliktų kurį nors darbą, o tam, kad išgyventų Jėzaus buvimą tarp brolių ar sesių pagal paties Jėzaus pažadą: „Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu tarp jų“ (Mt 18, 20). Kur du ar trys suvienyti tarpusavio meilės – širdies, proto ir valios vienybės, – ten yra Jėzus. Tai vienuolinio gyvenimo ašis. Be Jėzaus pašvęstųjų bendruomenė – tik organizacija, miręs kūnas, o kai yra Jėzus, viskas įgauna prasmę. Tačiau Jėzus yra bendruomenėje tik tada, kai tie, kurie ten gyvena, vykdo Dievo valią – myli vienas kitą taip, kaip Jėzus mus mylėjo. O jis mylėjo iki mirties. Rekolekcijų metu seserys ne tik

Šv. Mišiose, kurias koncelebravo vyskupai R. Norvila ir J. Žemaitis MIC, kunigai, daugiausia atvykę iš Aleksoto ir Prienų dekanatų, melsta Dievo palaimos ir pagalbos, palaimintajam Jurgiui užtariant, *Caritas* savanoriams bei socialiniams darbuotojams. Giedojo Prienų Kristaus Apsireiškimo bažnyčios choras, vargonavo – Saulius ir Žydrūnė Kondrotai. Pasibaigus šv. Mišioms ir maldoms Palaimintojo koplyčioje, šalia bazilikos surengta agapė, po kurios Ratnyčios skyriaus nariai ir marijampoliečiai apsilankė Lūginėje.

Liepos 14-oji, švietimo ir žiniasklaidos darbuotojams skirta diena, prasidėjo tradiciškai – klebono A. Šidlausko MIC pasveikinimu ir vyskupo emerito J. Žemaičio MIC malda. Lektorius br. kun. Vincentas Tamošauskas OFM Cap., Lietuvos vyrų vienuolijų vyresniųjų konferencijos pirmininkas, pasidžiaugė, kad kvietimas tarti žodį paskatino jį iš naujo prisiliesti prie palaimintojo asmenybės, jo gyvenimo ir darbų, juolab kad tėvas Jurgis pasirinktas visų Lietuvos vienuolijų globėju. Prelegentas siūlė klausytojams pamąstyti apie pal. Jurgio ir šv. Pranciškaus panašumus, pavadindamas palaimintąjį savotišku Lietuvos Pranciškumi. Abiem rūpėjo sielovada, dvasinė laisvė ir ramybė, o kančia, atleidimas ir meilė yra priemonės, per kurias ateina ramybė į žmogaus širdį. Visų taip ieškoma ramybė, pasak biblinės sampratos, turi visai kitą reikšmę – tai besitartinančios Dievo karalystės įgyvendinimas. Todėl siekdamas ramybės žmogus turėtų stengtis palaikyti gyvą ryšį su Dievu, nuolat budėti. Tėvas Vincentas nevengė kalbėti apie šios dienos pavojus Lietuvoje: begalinį pinigų siekį, žmonių abejingumą, baimę ir nenorą gyventi atvirai, katalikiškai. Dvasininkams linkėjo aktyviau sėti palaimintojo sėklą per tiesą, klaidų pripažinimą, jų atsisakymą ir naujo gyvenimo pasirinkimą.

Vidurdienio šv. Mišiose, kurių koncelebracijai vadovavo vysk. Rimantas Norvila, dalyvavo ir Šakių dekanato tikintieji bei Palaimintojo J. Matulaičio draugijos nariai iš Šakių ir Gelgaudiškio skyrių. Giedojo K. Naumiesčio Šv. Kryžiaus bažnyčios choras (vargonininkė Eglė Diržiūtė). Kartu atvyko šiemet pirmąją Komuniją priėmusieji vaikai ir jų tėvai. Tai graži Kudirkos Naumiesčio parapijiečių piligrimystės tradicija.

Pamokslininkas tėvas Vincentas kalbėdamas apie Bažnyčią, mistinį Kristaus kūną, pabrėžė, kad „kas nenori priimti Bažnyčios žaizdų, nuodėmių, susiskaldymo, tas negali priimti ir Jėzaus Kristaus“. Palygino palaimintojo Jurgio vyskupystę kaip Vilniaus žaizdų priėmimą, kaip didžiulį, vienijantį lenkus, lietuvius, vokiečius, net komunistus, darbą, nes palaimintajam pirmiausia rūpėjo Dievas. Todėl ir šiandien kiekvienas turėtų klausti savęs: ką aš galiu duoti Bažnyčiai, tikėjimui, nes būtent mes esame Bažnyčios viltis, Kristaus rankos ir kojos. Tėvas Vincentas palinkėjo, kad šie atlydai neliktų vien eilinis suvažiavimas, bet būtų naujos evangelizacijos pradžia.

Liepos 15-oji, penktoji atlydų diena, buvo skirta maldai už dvasininkus, vienuoles ir vienuolius bei dvasinius pašaukimus. Į dienos renginius gausiai susirinko tikintieji iš Lazdijų dekanato bei Lazdijų, Leipalingio ir Šventežerio palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos skyrių nariai. Konferencijoje pranešimą skaitė kunigas iš Vilniaus, marijonas Tomas Miliauskas, Liublino katalikiškojo universiteto absolventas. Klausytojams buvo primintos trys pagrindinės gairės, popiežiaus Jono Pauliaus II nurodytos Lietuvos Bažnyčiai ir tikintiesiems jo apsilankymo Lietuvoje metu: tai – naujoji evangelizacija, pasauliečių įsitraukimas į Bažnyčios veiklą ir dvasininkijos atnaujinimas. Lektorius sudomino klausytojus išsamiai apžvelgdamas visas tris veiklas

kryptis, kalbėdamas ne tik apie tai, kas padaryta ir teigiama, bet ir apie tai, ko dar labai trūksta Bažnyčios veikloje. Todėl po pranešimo kilo gyva diskusija, į kurią įsitraukė vyskupas emeritas J. Žemaitis MIC, išsakydamas savo požiūrį dėl nuolatinių diakonų veiklos būtinybės.

Po konferencijos tikintieji rinkosi Palaimintojo koplyčioje, kur malda vedė draugijos skyrių nariai. Vidurdienio Mišių koncelebracijai vadovavęs vyskupas Rimantas Norvila pakvietė tikinčiuosius melstis šventajam vyskupui Bonaventūrai. Homilijoje kunigas Tomas kalbėjo apie palaimintą kaip apie dvasios galiūną, kantriai nešusį savo jungą ir kryžių, primindamas Kristaus žodžius: „Aš esu romus ir nuolankios širdies“, pateikė analogijas tėvo Jurgio gyvenime ir darbuose. Giedojo mišrus Lazdijų ir Rudaminos choras, vadovaujamas vargonininko A. Naktinsko. Po šv. Mišių vykusioje agapėje taip pat dalyvavo vyskupai R. Norvila ir J. Žemaitis MIC. Visų nuotaika buvo pakili, vaišintasi skaniais dzūkiškais pyragais, skambėjo lietuviškos dainos, kurias puikiai vedė Lazdijų dekanato choristai.

Liepos 16-oji – šeštoji oktavos diena Marijampolės bazilikoje buvo skirta maldai už ligonius ir medikus. Marijampolės marijonų gimnazijoje vykusioje konferencijoje dalyvavo svečiai iš Vilniaus Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijos, draugijos nariai bei Vilkaviškio dekanato tikintieji. Lektorius, Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolas kun. Gintaras Vitkus SJ, dalydamasis savo išvalgomis apie palaimintą, atkreipė dėmesį į tėvo Jurgio tarnystę, į ypatingą jo pasiryžimą tarnaujant Dievui ir žmonėms sudeginti save, savo gyvenimą. Akcentavo, kad šiandien Lietuvoje labai daug ligotų žmonių, sergančių ne tik kūnu, bet pirmiausia dvasia – esame sergantį visuomenė. Padėtį pakeisti, pasak prelegento, gali tik darnus viso žmogaus atsinaujinimas – tik fiziniu ir dvasiniu požiūriu tvarkingai bei atsakingai gyvenantis žmogus gebės oriai naudotis savo laisve. Kiekvienas žmogus turi stengtis suvokti, ko Dievas iš jo nori, gyventi atvira širdimi, protu, visomis galiomis, pasitikėti Dievu, išgyventi bendrystę su Juo ir pilnatvę bei tai nuolat palaikyti drausminant kūną, protą ir dvasią. Apibendrinamas prelegentas pabrėžė, kad Dievas gydo per gydančius žmones, kad gali daug nuveikti net ir per silpnos sveikatos žmogų.

Palaimintojo koplyčioje meldamiesi visi išgyveno tikėjimo bendrystę, susitelkė apmąstymui, klausydami tėvo Jurgio *Užrašų* ištraukų pajuto palaimintojo dvasią. Po to aukotos vyskupo R. Norvilos vadovaujamos šv. Mišios. Giedojo Vilkaviškio Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo katedros choras (vargonininkas S. Bieliūnas). Vyskupas R. Norvila pasveikino maldininkus sakdamas, kad susirinkus pagerbti palaimintą Jurgį Matulaitį prasminga prašyti palaimos ligoniams ir medicinos darbuotojams. Per homiliją kun. G. Vitkus SJ irgi akcentavo, jog prasminga, dėkojant už palaimintojo J. Matulaičio gyvenimą, melstis už visus sužeistus ir kenčiančius žmones, už dvasinius negalavimus, už medikus, kurie, kaip gailestingasis samarietis, pastebi negalavimus ir su meile gydo.

Po šv. Mišių prie Palaimintojo Jurgio Matulaičio altoriaus buvo kalbama pal. Jurgio litanija, meldžiamasi, kad jis būtų paskelbtas šventuoju, sugiedota giesmė *Marija, Marija*. Šeštoji atleidų diena baigėsi agape Marijonų vienuolyno kieme ir susikaupimu palaimintojo tėviškėje Lūginėje.

Liepos 17-oji, priešpaskutinė Palaimintojo atleidų diena, buvo skirta vaikams ir šeimoms bei Marijampolės dekanato tikintiesiems. Prasidėjo ji

mokėsi suprasti meilės slėpinį, bet ir apmąstė Bažnyčios mokymą apie bendrystės dvasingumą, gilinosi į šventųjų meilės patirtį, susipažino su praktiniais bendruomenės kūrimo žingsniais bei priemonėmis, padedančiomis integraliai asmenybei gyventi bendrystės dvasingumu.

-szn-

Ad Fontes studijų savaitė

Rugpjūčio 1–8 d. Kražiuose vyko *Ad Fontes* studijų savaitė. Kitais metais dešimties metų jubiliejų švėsančios *Ad Fontes* studijos – tai VU Filosofijos fakulteto organizuojami savaitę vykstantys renginiai, skirti ugdyti pamatinių Vakarų Europos kultūros teologinių ir filosofinių vertybių pažinimą, lotyniškosios Romos liturgijos praktiką, dalyvavimo joje įgūdžius. Studijų savaitės dienotvarkės pagrindas – teoriniai kursai, lotyniškai giedamos šv. Mišios bei Liturginės valandos. Savaitės akcentas – tradicinės lotyniškosios Romos liturgijos šventimas. Parapijos klebonui kun. Vytautui Ripinskiui pasiūlius, Kražių bažnyčioje savaitę aukotos papildomos šv. Mišios *Ad Fontes* dalyviams.

Ad Fontes studijų savaitės Kražiuose įkvėpėjas bei pagrindinis organizatorius Mindaugas Kubilius džiaugėsi Bažnyčios hierarchų apaštališkojo nuncijaus Lietuvoje arkivyskupo Luigi Bonazzi bei Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio dėmesiu ir palaikymu. Apaštališkojo nuncijaus atsiųstame sveikinime rašoma: „Linkiu jums ir visiems dalyvaujantiems studijų savaitėje vaisingo teologinio ugdymo ir labai gražios Romos liturgijos patirties.“ Vyskupas E. Bartulis kiekvienais metais apsilanko studijų savaitėje. Šiais metais Šiaulių ganytojas šv. Mišias už studijų savaitę bei jos dalyvių aukoją rugpjūčio 3 d.

Nuo penktadienio iki sekmadienio, taigi iki prasidedant pagrindinei programai, organizuotos įvadinės studijos. Teologijos, liturgijos, grigališkojo choralo, lotynų kalbos paskaitas skaitė Vilniaus

universiteto lektorius Mindaugas Kubičius, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos lektorius Jonas Vilimas, Mykolo Romerio universiteto profesorius Vytis Valatka. Giedojimui vadovavo *Schola cantorum vilnensis* vadovas Romualdas Gražinis. Iš viso šiais metais į *Ad Fontes* atvyko apie 100 dalyvių. Nuo prieš tai buvusiųjų šių metų studijų savaitė skyrėsi tuo, kad įvaldžiusiems giedojimo įgūdžius buvo rengiami meistriskumo kursai, kuriems vadovavo garsūs grigališkojo choralo specialistai, kaip antai Eugeneas Livenas d'Abelardo, vizituojantis Grazo menų, Norvegijos mokslo ir technologijų universitetų profesorius, *Schola cantorum Amsterdam*, „Hartkeriana“ vadovas. Jam talkino lietuvė Vilma Adrija Čepaitė, Grazo menų universiteto magistrė. Nebe pirmus metus su *Ad Fontes* studijų savaitės dalyviais žiniomis dalijosi ir Amerikos katalikų universiteto dr. kun. Robertas A. Skeris.

Buvo tęsiama, plėtojama, tobulinama praeitais metais pradėta įgyvendinti vaikų ugdymo programa. Iš JAV atvykusi vaikų muzikos pedagogė Amy Zuerbueler vaikams grigališkojo choralo lobyną atvėrė pagal garsios XX a. I pusės amerikiečių muzikos pedagogės ir ugdytojos Justine Ward metodą. Giedojimo ir liturginių įgūdžių ugdymas, katekizmo pagrindų mokymas derintas su sportavimu ir laisvalaikio žaidimais.

Ad Fontes studijų savaitė vainikuota koncertais, programą rengė prof. Eugeneas Livenas d'Abelardo, diriguoti padėjo magistrė Adrija Vilma Čepaitė. Meistriskumo kurso dalyviai – 10 vyrų ir 14 moterų grupė įsitraukė į VII Tarp-tautinio Tytuvėnų vasaros festivalio programą ir rugpjūčio 7 d. koncertavo Joniškių Švč. Mergelės Marijos bažnyčioje. Antrasis koncertas rugpjūčio 8 d. vyko Šiaulių Šv. apaštalo Petro ir Pauliaus katedroje. Lietuvos muzikos ir teatro akademijos lektorius Jonas Vilimas dėkojo koncerte dalyvavusiam Šiaulių vyskupui Eugenijui Bartuliui už unikalų galimybę koncertuoti svarbiausioje vyskupijos šventovėje.

-irat-

vaikams skirta kūrybine programa Šv. Arkangelo Mykolo parapijos salėje. Kol su vaikais bendravo sesuo Viktorija Plečkaitytė MVS, vaizdžiai pristatydama palaimintojo gyvenimą ir darbus, o sesuo Daiva Bernadeta Staskevičiūtė SF mokė juos giesmių ir žaidimų, tėvai bei kiti tikintieji klausėsi Vilniaus Lazdynų parapijos klebono kun. Jaceko Paszedos paskaitos. Vėsdamas konferenciją salezietis išsamiai pristatė šv. Jono Bosko auklėjamąją programą, analizavo šventojo prevencinės sistemos pagrindus, jo darbo metodiką ir puikius rezultatus. Sistemą sudarė trys pagrindiniai matmenys: protas, širdis ir tikėjimas (religija). Apžvelgęs ir išnagrinėjęs kiekvieną iš jų, prelegentas palinkėjo tėvams ir visiems tikintiesiems sekti šventųjų pavyzdžiu, jų dvasiniu vadovavimu.

Prieš šv. Mišias maldą prie Palaimintojo altoriaus bazilikoje vedė Marijampolės, Kazlų Rūdos pal. Jurgio Matulaičio draugijos nariai. Pasirinkta maldos bei mąstymo tema, išreikšta palaimintojo žodžiais: „Viskas niekai vieni prieš Dievo meilę.“ Maldos pusvalandyje skambėjo *Ave, Maria* (fleitistė D. Žemaitienė), giesmės, ištraukos iš Šv. Rašto ir palaimintojo *Užrašų*.

Šv. Mišioms vadovavo vyskupas emeritas J. Žemaitis MIC, giedojo Marijampolės jaunimo choro grupė, vargonininkė A. Sakalauskienė. Vyskupas palinkėjo šeimoms palaimintojo dvasia auklėti savo vaikus. Tėvas Jacekas homilijoje ypač pabrėžė maldos reikšmę auklėjant vaikus, gerą išauklėjimą siedamas su mūsų ateitimi. Nevengė kalbėti ir apie šeimos krizę, kurią šiuo metu išgyvena ne tik Lietuva, bet ir pasaulis. Vis dėlto, anot jo, krizė Lietuvoje ir stipresnė, ir gilesnė. Kunigas pabrėžė, kad išeitis dirbant su vaikais yra tik bendrystė su Dievu, bendradarbiavimas, jo malonės ieškojimas. Priminimas palaimintojo gyvenimo šūkį, pamokslininkas kvietė „blogi nugalėti gerumu“. Bendruomeninėje maldoje visi meldėsi už tai, kad šeimos, vaikai gebėtų įsileisti Jėzų Kristų į savo širdį. Po pamaldų smagiai visi bendravo agapėje, o vėliau vyko į Lūginę, kur po Švč. Sakramento adoracijos tęsėsi programa vaikams.

Liepos 18-ąją, pagrindinę atleidų dieną, į Marijampolės baziliką susirinko didelis būrys tikinčiųjų bei piligrimų iš visos Lietuvos ir Punsko, taip pat Kiauklių palaimintojo J. Matulaičio draugijos skyrių nariai. Šv. Mišias aukojo kardinolas Audrys Juozas Bačkis, koncelebravo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, kiti Lietuvos vyskupai ir kunigai. Giedojo Marijampolės bazilikos choras, vargonavo A. Sakalauskienė.

Per pamokslą kardinolas A. J. Bačkis priminė Evangelijos skaitinį apie Mortos ir Marijos pasirinkimą. Mortos būdas gražus ir geras, bet Marija pasirinko geriausią dalį. Abu būdai geri ir nereikia jų supriešinti. Palaimintasis savo gyvenimu parodo, kaip galima suderinti atsidavimą Kristui, atsivėrimą Bažnyčiai ir tarnystę žmonėms. Kardinolas pabrėžė, kad tėvas Jurgis buvo uolus, tikras Jėzaus apaštalas, mylėjo kiekvieną žmogų ir siekė jį patraukti prie Kristaus. Gerai suprato savo laikų žmogų, socialines žaizdas, todėl taip sąžiningai ir kruopščiai atliko savo misiją socialinėje veikloje. Kardinolas akcentavo, kad palaimintojo idėjos aktualios ir šiandien, nes gyvename chaose, o šiuo dvasinės krizės laikotarpiu privalome būti Jėzaus Kristaus spindulėliais. Neužtenka vien pykti ir piktintis, turime pasiryžti dorai gyventi, puoselėti krikščioniškąsias vertybes. Šiandien mums reikia tikrų apaštalų, kad visur sklįstų Kristaus dvasia, todėl būtina suvienyti jėgas, prašyti palaimintąjį užtarimo, kad mokėtume išvien dirbti ir aukotis dėl brangiosios Bažnyčios, dėl mūsų žmonių.

Iškilmingos pamaldos baigėsi Viešpaties pagerbimu Eucharistinėje procesijoje, kuriai vadovavo Vilniaus arkivyskupijos vyskupas augziliaras Arūnas Poniškaitis. Palaimintojo Jurgio Matulaičio MIC atlaidus užbaigė agapė ir nuotaikingas Valavičių kaimo kapelos koncertas Marijonų vienuolyno kieme. Bazilikos klebonas A. Šidlauskas MIC padėjo visiems padėjusiems organizuoti atlaidų oktavą ir įteikė padėkos raštus. Norintieji, kaip ir kiekvieną atlaidų dieną, vyko į palaimintojo tėviškę Švenčiausiojo Sakramento adoruoti, lankė parodą Lietuvos prezidento K. Griniaus memorialiniame muziejuje.

-vidm, nv-

Kryžių kalno atlaidai

Liepos 24–25 d. Šiaulių vyskupijoje vyko tradiciniai Kryžių kalno atlaidai, taip pat buvo minimas Kryžių kalno 160 metų jubiliejus ir Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 20-osios metinės, dėkojant Dievui už atgautą Lietuvos laisvę.

Atlaidai prasidėjo šeštadienio vakarą. Nepaisydami tvankumos, Kryžių kalne gausiai susirinko kunigai, seminarijos auklėtiniai, vienuoliai, pastoracinių centrų darbuotojai, kiti tikintieji. Vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Kryžiaus kelias pradėtas nuo Dievo tarno popiežiaus Jono Pauliaus II krucifikso. Sustojus prie koplyčios, kur popiežius aukojo šv. Mišias, į susirinkusiuosius kreipėsi Šiaulių vyskupas.

Anot ganytojo, „Kryžiaus kalno Golgotoje atsispindi Dievo meilė žmogui. Kartu šis kalnas – Kryžiaus mokykla: mokomės kentėti su Kristumi ir mylėti, kad pirmiausia apkabintume savo gyvenimo kryžių, kad nebėgtume nuo šeimos kryžiaus“. Kaip jau ne kartą, vyskupas ragino atsigręžti į šeimos problemas. „Kiek daug širdžių, pamiršusios begalinę Viešpaties kančios prasmę, eina ieškoti laimės ten, kur jos nėra... Nėra kito kelio į laimę, kaip tik per kryžių, per kančią, per auką, per pasiaukojimą, per atiduodančią ir dovanojančią meilę, kuri tokia nuostabi tada, kai numiršti sau ir gyveni dėl Dievo, dėl kitų, dėl tautos, dėl Bažnyčios, dėl nepaprasto pasiaukojimo, kuris taip reikalingas kiekvieną gyvenimo dieną: nuo saulėtekio iki saulėlydžio“, – kalbėjo ganytojas, ragindamas savo kančios bei pareigų kryžių nešti su džiaugsmu, nes „kelias, kuriuo einame, yra pramintas Išganytojo pėdų. Statykime į jas savo kojas ir neužsigausime, ir nepaklysimė.“

Pagrindiniai atlaidams skirti renginiai prasidėjo sekmadienį. 11 val. prie Šiaulių katedros susirinko įvairaus amžiaus piligrimai, pasiryžę svarbius jubiliejus įprasminti piligriminiu žygiu į Kryžių kalną. Eisenai vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis ir pastoracinių centrų kapelionas kun. Tadas Rudys. Dalyvavo piligrimai iš Rusijos, Lenkijos; atstogauti atvykę lietuviai iš Ispanijos, Korėjos, Amerikos; akį traukė sutuoktinių poros su mažamečiais, vežimėliuose sėdinčiais, ir vyresniais vaikais.

Piligrimams pasiekus Kryžių kalną, prasidėjo šv. Mišios. Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis pristatė iškilmių svečius: apaštališkąjį nuncijų arkivyskupą dr. Luigi Bonazzi, Kauno arkivyskupą metropolitą Sigitą Tamkevičių, Telšių vyskupą Joną Borutą SJ, Vilkaviškio ordinara Rimantą Norvilą, Kaišiadorių vyskupą Juožą Matulaitį, nominuotąjį vyskupą Gintarą Grušą. Taip pat koncelebravo Lietuvos kariuomenės generalvikaras kun. Saulius Kasmauskas, Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. Aurelijus Žukauskas,

Piligriminė stovykla

Liepos 20 d. rytmetį nuo Kauno kurijos autobusu 32 jaunuoliai pradėjo piligriminę kelionę – šiemetinę pašaukimų stovyklą jaunimui. Antrą vasarą rengiant šią stovyklą siekiama suteikti galimybę piligriminėje kelionėje dalyvaujantiems jauniems žmonėms apsilankyti keliose Lietuvos šventovėse, vienuolynuose, pabendrauti su kunigais, vienuoliais, šeimomis, pamatyti ir išgirsti gyvai savo pašaukimus liudijančius žmones, melstis už pašaukimus sukurti šeimą, pasukti kunigystės, vienuolinio gyvenimo keliu.

Šiemetinėje kelionėje dalyvavo 15–25 metų amžiaus jaunuoliai iš Vilniaus, Gargždų, Panevėžio, Žiežmarių, Kauno. Stovyklautojų vadovai buvo stovyklą rengusi Kauno arkivyskupijos sielovados programų koordinatorė Vaida Spangelevičiūtė, Šiluvos parapijos klebonas kun. Erastas Murauskas, arkivyskupijos Jaunimo ir Šeimos centrų darbuotojos Valda Velžienė ir Ramunė Bagdonaitė-Stelmokienė, Jono Pauliaus II piligrimų centro vadovas Mantas Kuraitis, Kauno kunigų seminarijos klierikai Darius Vasiliauskas ir Audrius Martusevičius.

Pirmoji piligrimystės vieta buvo Paparčiai. Stovyklautojai drauge su čia gyvenančiomis Betliejaus seserimis Aušrinės Marijos vienuolyne dalyvavo Liturginių valandų maldoje bei drauge šventė šv. Mišias, paskui klausėsi seserų liudijimų. Tą pačią dieną buvo pasiektas ir Vilnius. Stovyklautojus priėmė Eucharistinio Jėzaus seserys savo vienuoliniuose namuose, surengė susitikimą su dviem savo pašaukimo ir šeimos istoriją paliudijusiomis sutuoktinių poromis. Apsilankyta ir mieste – pažintis su juo buvo paremta ignaciškąja patirtimi atrasti Dievą penkiais pojūčiais. Nakvyne apsisotą pas seseris Marijos tarnaites Pavilnyje.

Kitą dieną jaunesni piligrimai pasiekė Panevėžį ir čia įsikūrusias Dievo Apvaizdos seseris, drauge pasimeldė, o vėliau

išvyko į Kryžių kalną. Ten su broliais pranciškonais buvo švenčiamos šv. Mišios, klausytasi liudijimų. Vakare apsis-tota senojoje Varnių klebonijoje.

Trečiosios dienos rytmetį Telšiuose vyko susitikimas su kunigais, vėliau, nuvykus į Žemaičių Kalvariją, trys valandos praleistos einant Kryžiaus kalnus ir meldžiantis už kunigų tarnystę bei pašaukimus į kunigystę. Šios dienos vakare stovyklautojai pasiekė Pakutuvėnus. Čia šventė šv. Mišias, klausėsi br. Pauliaus Vaineikio pamokslų ir liudijimo.

Vidunaktį atvykęs į Šiluvą ir pailsėjęs Jono Pauliaus II piligrimų centre, keliaujantis jaunimas ryte dalijosi patirtais įspūdžiais, klausėsi Manto, Vaidos, Dariaus liudijimų. Piligrimystė baigta Šiluvos Švč. M. Marijos Gimimo bazilikoje šv. Mišiomis, kurias aukojo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, pas-kui suteikęs jaunuoliams asmenišką palaiminimą.

-kait-

Krikščioniška stovykla

Birželio 21–26 d. Vilkijos gimnazijos mokinių pageidavimu Vilkijos parapijos klebonas kun. Virginijus Dudonis organizavo vaikų ir jaunimo stovyklą prie Dubysos. Šiomet stovyklauti atvyko ir grupelė mokinių iš Čekiškės Prano Dovydaičio vidurinės mokyklos.

Palapines ir lauko virtuvę pastatė Kauno SKAT kariai. Kad stovyklautojams nepritrūktų sotos ir skanaus maisto, rūpinosi Vilkijos verslininkai, Kauno raj. savivaldybė ir Vilkijos pastoracinės tarybos nariai. Nors geri orai stovyklautojų nelepino, buvo spėta kūrybiniais darbais papuošti stovyklavietę, apsilankyti Belvederio dvare, užkopti ant Seredžiaus piliakalnio. Savo žinias mokiniai išmėgino religinių žinių viktorinoje. Užteko laiko ir laisvalaikiui: vieni meškeriojo, kiti žaidė sportinius ir judriuosius žaidimus. Orams bėjant stovyklautojų gretos pamažu retėjo, kol paskutiniam – išleisti vakarui liko 9

tradiciškai – tėvai karmelitai iš Airijos ir Olandijos, Šiaulių vyskupijos kunigai. Dalyvavo Šiaulių rajono meras Algimantas Gaubas, mero pavaduotojas Jonas Novogreckis, Meškuičių seniūnė Jolanta Baškienė, kiti valdžios atstovai, Seimo nariai. Nepabūgę karščių į Kryžių kalno atlaidus susirinko ištis daug maldininkų.

Šv. Mišių aukai vadovavo apaštališkasis nuncijus Baltijos kraštams Luigi Bonazzi. „Mintyse įsivaizduokime, kad visa Lietuva šiandien yra susirinkusi prie šio Kalno paminėti dvidešimtųjų Nepriklausomybės atgavimo metinių. Kryžių kalnas buvo ir yra neprilygstamas tikros laisvės troškimo, kuriuo plaka kiekvieno lietuvių ir kiekvieno žmogaus širdis, simbolis“, – lietuviškai į tikinčiuosius kreipėsi apaštališkasis nuncijus.

„Nuo kryžiaus sosto Jėzus, kuris atiduoda už mane savo gyvybę, dabar ir nuolatos man primena, kad Dievas yra meilė, – per pamokslą sakė nuncijus. – Tačiau savaime kyla klausimas: ką reiškia būti meile?“ Arkivyskupas Luigi Bonazzi teigė, jog mylėti pirmiausia reiškia tarnauti. Antra: mylėti reiškia tarnauti visiems, t. y. mylėti visus, net ir priešą, tačiau ne viską – negalime mylėti nuodėmės. Trečia: mylėti reiškia pirmam patarnauti visiems, t. y. niekam nevalia ištrinti iš savo gyvenimo paveiklo kokio nors žmogaus už tai, kad jis neteisingai įžeidė ar išdavė. „Ir tik tada, kai mes Jėzaus kryžiaus dėka tampame pajėgūs tarnauti, tai reiškia visus mylėti pirmi, įvyksta kokybinis šuolis žmonijos istorijoje“, – sakė apaštališkasis nuncijus pamokslą baigdamas malda: „Jei čia atvykome nešdami savo kryžius, paliksime šią vietą nešdami su Tavimi Tavo kryžių – gyvybės ir pergalės ženklą, neišsenkantį vidinės ir išorinės laisvės šaltinį.“

Šv. Mišių metu giedojo jungtinis jaunimo choras, vadovaujamas Gretos Staponkutės. Pirmą kartą jaunimas į jungtinį Šiaulių vyskupijos parapijų chorą susibūrė 2005 m., norėdamas tradicinius Kryžių kalno atlaidus praturtinti naujumu ir gyvumu. Tuomet gana margą būrį suvienijo ir jam vadovavo Vilma Klumbytė. „Choras atlaidų metu atrodė viltingai, džiugiai, žaismingai, kartu iškilmingai; jautėsi pagarba, susikaupimas, nuoširdumas“, – dalijosi įspūdžiais nuolatinė Kryžių kalno atlaidų dalyvė. Po iškilmingo vyskupų palaiminimo prapliupo lietus, neišgąsdinęs Lietuvos kariuomenės karinių oro pajėgų orkestro, vadovaujamo kapelmeisterio kapitonu Ričardo Kukulskio.

-irat-

Ateitininkai šventė organizacijos veiklos šimtmetį

Rugpjūčio pirmąją savaitę vykusiuose Ateitininkų federacijos šimtmečio renginiuose – rugpjūčio 2–5 d. stovykloje Berčiūnuose ir rugpjūčio 6–8 d. šimtmečio kongrese Vilniuje – dalyvavo apie tūkstantį dalyvių.

Rugpjūčio 6–8 d. į Vilnių susirinko apie 400 įvairių kartų ateitininkų ir jų bičiulių iš Lietuvos ir išeivijos paminėti sukaktį organizacijos, iš kurios išaugo daugybė šviesių kultūros, politikos, mokslo žmonių, kūrusių prieškarinio Lietuvos ateitį. Tai ir Mykolas Krupavičius, Kazys Bizauskas, Zenonas Ivinskis, Antanas Maceina, Vincas Mykolaitis Putinas, Kazys Bradūnas, kun. Stasys Yla, Sibiro kankinė mokytoja Adelė Dirsytė, Adolfas Damušis ir daugelis kitų. Sovietų okupacijai nutraukus organizacijos veiklą, netrukus ji pradėjo skleisti Šiaurės Amerikoje, o 1989 m. kun. dr. Arvydo Žygo ir kun. Vaclovo Aliulio iniciatyva buvo vėl atkurta Lietuvoje.

Į Vilniaus filharmoniją susirinkusius ateitininkus pasveikino kard. Audrys Juozas Bačkis, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ. Kardinolas drąsino ateitininkus liudyti savo poziciją šių dienų pasauliui, pamynusiam pamatines šeimos ir teisingumo vertybes. Vysk. J. Boruta SJ ragino ateitininkus būti idealistiniais židiniais savo kasdienėje aplinkoje, tapti druska ir šviesa jaunimui, kuris nepažįsta Kristaus. Kongreso atidarymo metu nominuotasis vyskupas G. Grušas ateitininkams perdavė ir popiežiaus Benedikto XVI bei apaštališkojo nuncijaus Baltijos šalyse arkivyskupo Luigi Bonazzi sveikinimo žodžius.

Kongreso dalyvius sveikino aukščiausi Lietuvos vadovai. Lietuvos Respublikos prezidentės Dalios Grybauskaitės sveikinime sakoma: „Džiaugiuosi, kad vertybės, kurias perduodate jaunajai ateitininkų kartai, nėra viena dienos. Jos niekuomet nebus užmirštos, nes yra patikrintos laiko, istorijos įvykių ir pačių žmonių. Tegul šis kongresas, skirtas garbingai sukakčiai paminėti, būna jūsų vienybės ir dvasinės giminystės šventė, suburianti visų kartų ateitininkus iš Lietuvos ir viso pasaulio. Linkiu drąsos siekiant naujų tikslų, būkite atviri idėjoms ir dideliems užmojams, nebijokite iššūkių, išlikite iniciatyvūs, veržlūs, kūrybingi!“ LR Seimo Pirmininkė Irena Degutienė palinkėjo „atvirumo, įsiklausymo ir kūrybingo darbo Ateitininkų federacijos XVI kongresui ir jo dalyviams, o visiems ateitininkams – kuo geriausios asmeninės kloties ir naujų laimėjimų laisvė!“ LR Ministras Pirmininkas Andrius Kubilius sveikinime patikino: „Lietuvai šiandien reikia Jūsų intelektualiosios ir telkiančios lyderystės. Jūsų puoselėjamų vertybių, Jūsų patriotiškos ir katalikiškos Lietuvos vizijos. Reikia Jūsų dvasios bendrystės ir bičiulystės, vienijančios visų kartų ir viso pasaulio šalių lietuvius. Reikia Jūsų jautrios širdies, šviesaus proto ir tvirtos valios. Lietuvos ateičiai labai reikia ateitininkų.“ LR Prezidentas Valdas Adamkus pasidžiaugė, kad „ir šiandien ateitininkai yra glaudi bendruomenė, branginanti savo organizacijos ir visos tautos istorinę patirtį, gebanti tą patirtį perduoti visuomenei, o svarbiausia – vaikams ir jaunimui. Jūsų pastangomis ir darbais, Jūsų projektais, mokymo kursais, seminarais skleidžiama ne tik krikščioniškoji žinia ir tautinė atmintis. Taip skleidžiama ir tvirtinama viltis, kad Lietuva dabar yra ir ateityje išliks tvirtos dvasios šalis. Kad tautoje budi ir nuolatotos budės jėgos bei idealai, kuriantys Lietuvą – modernią krikščioniškosios Europos tradicijas tęsiančią tūkstantmetę valstybę.“

Šimtmečio kongrese buvo surengta beveik dvi dešimtys teminių susitikimų. Analizuotas ateitininkiškas patriotiškumas, filosofinės idėjos, socialinė ir politinė programa, ateitininkų patirtis ugdant asmenybę. Apžvelgtas šią dieną menas ir jo perduodama pasaulėžiūra, šiuolaikinių politinių srovių iššūkiai krikščionybėje, žmonijos vystymasis ir mokslo, technologijų pažanga, tautinės tapatybės ir globalizacijos santykis, vyriškumas ir moteriškumas lygių galimybių pasaulyje.

Svarstyta, kaip atgaivinti ir sužadinti kultūrinį ir intelektualinį sąjūdį. Diskutuota ir spęsta, ką organizacijos nariai turėtų atlikti kaip katalikai pasauliečiai. Dalytasi išeivijos ir Lietuvos patirtimi. Kongrese diskutuota apie ateitininkus kaip visuomeninį sąjūdį. Svarstyta, kaip kiekvienas iš organizacijos narių atskirai ir visi kartu galėtų daryti įtaką visuomenėje, siekdami ją atnaujinti ir ugdyti sąmoningumą.

Daug susitikimų buvo skirta naujiems darbams suplanuoti, siekiant visa atnaujinti Kristuje. Moksleivių, Studentų, Sendraugių ateitininkų sąjungų

ištvermingiausi. Vaišindamiesi vienos mamos atvežtu tortu, saldinais vaikai džiaugėsi smagiai praleistu laiku, naujomis pažintimis ir prašė klebono, kad tokią stovyklą organizuotų ir kitą vasarą.

-vž-

Katalikiška vaikų stovykla

Liepos 18–24 d. Gudyniškėje vyko vaikų stovykla, kurią organizavo Bagotosios Šv. Antano Paduviečio parapija. Stovykloje dalyvavo per 30 vaikų iš Kauno, Lazdijų, Marijampolės ir, žinoma, iš Bagotosios. Šias dienas vaikai buvo mokomi bendrauti su Dievu, savimi ir kitais, skatinami dalytis, deramai suprasti laisvės sąvoką bei laisvės ir atsakomybės ryšį, vertinti gyvybės dovaną, priimti ir toleruoti žmones. Į visus šiuos klausimus atsakymų buvo ieškoma per katechezes, veiklos būrelius, susitikimus su įvairiais žmonėmis. Veikė vilnos vėlimo, floristikos, darbelių iš smėlio ir popieriaus, fotografijos, sporto, žvakių, kryželių gamybos, karoliukų vėrimo būreliai. Stovyklautojus aplankęs VDU Katalikų teologijos fakulteto dekanas doc. dr. Benas Ulevičius papasakojo apie indėnų tautos gyvenimą dabar ir anksčiau, apie tai, kaip kitokios kultūros žmonės supranta laisvę ir vertina gyvybę. Linksmomis vaikiškomis dainomis ir gera nuotaika dalijosi Bagotosios pagrindinės mokyklos muzikos mokytojas Donatas. Buvo suorganizuota ekskursija į Višakio Rūdą, kur aplankytas šaltinėlis, o parapijos klebonas kun. V. Striokas supažindino su viena didžiausių mūsų krašto medine bažnyčia, parapijos buities muziejumi, kaimo žmonių gyvenimu bei senovinėmis amatais. Vaikai aplankė ūkininkus E. ir A. Matulaičius, E. Gerulienę, kuri parodė, kaip yra audžiamos staltiesės, rankšluosčiai, S. Sakalaušką, leidusį ne tik pamatyti užvirusį metalą, bet ir patiems prisiliesti prie kalvio amato.

-ek-

Jaunimo renginys

Liepos 9–11 d. Bagotosios parapijoje vyko katalikiškam jaunimui skirtas

renginys „Laisvė – gyvybės alsavimas“. Penktadienio pavakarę prie bažnyčios būriavosi jaunimas iš Igliaukos, Nemunaičio, Jankų, Kybartų, Žarėnų ir Bagošios. Susitikimas pradėtas šv. Mišiomis ir diskusija apie tai, kas yra laisvė būti savimi ir kuo ji susijusi su atsakomybe. Vakare visi draugiškai linksminosi liaudiškų šokių ir žaidimų vakaronėje.

Šeštadienį jaunimas išsirengė į žygį maršrutu Bagotoji – Višakio Rūda – Braziūkai – Zapyškis. Iš viso nueita daugiau nei 30 km, aplankytos Višakio Rūdos, Braziūkų, Zapyškio bažnyčios. Zapyškio klebonas kun. Antanas papasakojo, kaip kūrėsi parapija, kaip buvo statoma viena seniausių Lietuvoje Zapyškio paminklinė bažnytelė ir ką laiko vingiuose teko iškęsti dabartinei parapijos bažnyčiai. Sekmadienio rytą jaunimas su juos svingingai šį savaitgalį priėmusiomis šeimomis kartu šventė šv. Mišias.

-rs-

Talkina pastoracinė taryba

Jau keturis mėnesius KMU kapelionas kun. Artūras Kazlauskas ir sielovados koordinatorė Svetlana Adler Mikulėnienė dėl visų KMU sielovados klausimų tariasi su KMU pastoracine taryba. Tai vienas iš Kauno arkivyskupijos II Sinodo dokumentų įgyvendinimo momentų. Pirmajame KMU pastoracinės tarybos susitikime kun. A. Kazlauskas paaiškino: „Kapelionas yra vyskupo paskirtas ir atsakingas už universiteto katalikų gyvenimą džiaugsmuose bei skausmuose, tarnauja jiems ieškodamas įvairių sielovados formų. Tačiau tai daro ne vienas, o padedamas pastoracinės tarybos.“ Šiai tarybai priklauso KMU bendruomenės nariai iš įvairių padalinių: dėstytojai, studentai, darbuotojai. Įvyko keturi posėdžiai, vienas iš jų išvykstamasis – buvo aplankyti vienuolynai, aptartos rekolekcijų rengimo galimybės.

-sam-

Pagalba nukentėjusiems

Prieš kelis mėnesius Lietuvos Caritas kvietė visuomenę pasidalyti širdies

nariai net iš Lietuvos mažiausių miestelių bei išeivijos teikė siūlymus ir sėmėsi idėjų apie galimus geresnius veikimo būdus. Studentų ir Sendraugių ateitininkų sąjungos sprendė, kaip dalytis žiniomis, plačiau atsiverti ir daryti įtaką visuomenei.

Sekmadienį ateitininkai rinko organizacijos vadovus. Ateitininkų federacijos pirmininke su stipriu narių palaikymu tapo Rozvita Vareikienė. Iš viso į šias pareigas buvo išskirti 7 kandidatai. Pirmą kartą per 100 veiklos metų seniausios lietuviškos jaunimo organizacijos pirmininko pareigas perima moteris. Rozvita Vareikienė pakeičia Vygantą Malinauską. Kongresas sutrumpino pirmininko kadencijos trukmę iki dvejų metų bei, siekdamas veiksmingumo, paskirstė atsakomybes tarp Ateitininkų federacijos valdymo organų: pirmininko, valdybos, tarybos, generalinio sekretoriaus.

Prieš tai pareigas ėjęs pirmininkas Vygantas Malinauskas džiaugėsi, kad Ateitininkų federacijos valdyboje išliks veiklos tęstinumas. Ateitininkai ypač aktyviai dalyvauja ugdant jaunimą per stovyklas, akademijas. Organizacija šiuo metu leidžia du žurnalus: „Ateitį“ ir „Bitutę“. Rengiamos radijo laidos. Aktyviai dalyvaujama tiek Lietuvos politiniame, visuomeniniame gyvenime, tiek tarptautinėse organizacijose. Ateitininkijoje veikia apie 100 organizuotų grupių, yra per 3000 narių. Antra tiek – išeivijoje.

Kongrese išrinktoji Ateitininkų federacijos pirmininkė Rozvita Vareikienė sakė: „Ypač svarbu pritraukti naujų narių ir ugdyti mūsų visų sąmoningumą, kad galėtume stoti į kovą prieš tokias visuomenės ligas kaip nihilizmas, abejingumas.“ Kongrese nuspręsta daug dėmesio taip pat skirti įvairių gebėjimų, kurie užtikrintų aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime, ugdymui. Išpareigota puoselėti organizacijos smulkiausias padalinius – kuopas, kurti, atgaivinti studentų veiklą pagal profesines sritis, įvairiapusiškiau plėtoti sendraugių ateitininkų visuomeninę ir savišalpos veiklą.

Be akademinių diskusijų, vyko ir kūrybingos meninės programos: penktadienį vakaro žibintų akcija „Man Lietuvoje gera, nes...“, liaudiška vakaronė su šokiais, šeštadienį koncertas, kuriame pasirodė Vilniaus, Kauno ir Čikagos ateitininkai iš JAV.

Kasdien dalyviai meldėsi šv. Mišiose, nuolat vyko Švč. Sakramento adoracija. Penktadienio vakarą Šv. Kazimiero bažnyčioje atidarymo šv. Mišių koncelebracijai vadovavo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius, šeštadienį šv. Mišios aukotos Aušros Vartų Gailastingumo Motinos koplyčioje prie atviro lango. Šv. Mišioms vadovavo vysk. Arūnas Poniškaitis. Sekmadienį uždarymo iškilmingos šv. Mišios buvo švenčiamos Vilniaus arkikatedroje. Mišių koncelebracijai vadovavo kard. Audrys Juozas Bačkis. Kreipdamasis į susirinkusiuosius jis kalbėjo: „Džiaugiuosi, kad turime gražaus jaunimo, kuris gali savo triūsą prisidėti prie gražesnio, kilnesnio Lietuvos gyvenimo. Turime ieškoti naujų būdų „visa atnaujinti Kristuje“. Linkiu, kad kiekvienas ateitininkas būtų įskiepytas kaip šakelė į Kristų. Būkite ištikimi Kristui ir įgyvendinkite jo Karalystę žemėje.“

Kongresas buvo puiki proga susitikti visų kraštų ateitininkams. Šimtmečio šventės tęsis visus šiuos metus tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje. Šimtmečio šventimas baigsis kitų metų pavasarį žurnalo „Ateitis“ šimtmečio konferencija.

-žš-

Mirė kunigas Kazimieras Valeikis MIC (1917–2010)

Rugpjūčio 2 d. Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje buvo aukojamos laidotuvių šv. Mišios už a. a. kun. Kazimierą Valeikį MIC. Šv. Mišioms vadovavo vysk. Juozas Žemaitis MIC, koncelebravo vysk. Arūnas Poniškaitis, tėvai marijonai ir kiti kunigai, susirinkę daugiausia iš Vilkaviškio vyskupijos.

Kun. Kazimieras Valeikis MIC gimė 1917 m. Inkilų kaime, Liduokių parapijoje, Ukmergės apskrityje, ūkininkų šeimoje. 1931 m. įstojo į Ukmergės gimnaziją, o 1934 m., broliams išėjus į karinę tarnybą, dirbo ūkio darbus, mokėsi siūti, dirbo Ukmergės spaustuvėje. 1938 m. įstojo į marijonų noviciatą, 1939 m. davė pirmuosius, o 1942 m. – amžinuosius įžadus. Nuo 1938 m. iki Lietuvos okupacijos 1940 m. dirbo marijonų vienuolynuose prie knygų leidybos ir patarnaudavo liturgijoje, vėliau įvairius sunkius darbus. 1945 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1948 m. sovietams beveik tris kartus sumažinus klierikų skaičių, buvo priverstas išeiti, dirbo Vilniaus bažnyčiose zakristijonu, vargonininku, neakivaizdžiai studijavo teologiją. 1955 m. sugrįžo į Kauno kunigų seminariją ir 1960 m. gegužės 25 d. vyskupo Julijono Steponavičiaus buvo išventintas į kunigus.

Darbavosi Lentvario, Vilniaus Šv. Mikalojaus ir Šventųjų Petro ir Povilo, Naujosios Vilnios, Švenčionių ir galiausiai Rūdiškių parapijose. Nuo 1992 m. altaristas Vilniaus Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje, o nuo 2002 m. gyveno ir dirbo Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo parapijoje. Buvo uolus išpažinčių klausytojas, pamaldus vienuolis.

Vysk. Juozas Žemaitis MIC per pamokslą apgailestavo, kad dėl sekuliarizacijos pašaukimų į dvasinį luomą mažėja. Pagyvenę kunigai miršta, o jaunimas į seminariją neateina. Pabrėžė kunigiškojo pašaukimo kilnumą ir svarbą.

Velionis palaidotas Marijampolės marijonų kapinėse. Prie kapo kalbėjęs Lietuvos marijonų provincijolas kun. Vytautas Brilius MIC sakė, kad kun. Kazimieras savo ilgą ir sunkų gyvenimą paaukėjo Dievui ir jo Bažnyčiai, ištikimai vykdydamas mylimos marijonų vienuolijos atnaujintojo priesaką. Laidotuvėse dalyvavo gausus tikinčiųjų būrys, giedojo Marijampolės bazilikos choristai.

-Vik-

Nauji leidiniai

Ateik, būk mano šviesa. „Kalkutos šventosios“ asmeniniai raštai. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2010. – 412 p.

Rinkinyje, kurį sudarė tėvas Brajenas Kolodiejčiukas MC, Motinos Teresės centro direktorius, dvidešimt metų pažinojęs Motiną Teresę ir besirūpinantis jos paskelbimu šventąja, surinkti kelis dešimtmečius dvasiniams patarėjams rašyti laiški. Tartum jaudinanti dvasinės kelionės kronika – neišskiriant akimirų, netgi ištisų metų, visiškos tuštumos ir vienumos – šie laiški atskleidžia paslaptis, kuriomis ji dalijosi tik su artimiausiais patikėtiniais. Ji išskyla kaip klasikinė mistikė, kurios vidinį gyvenimą degino meilės ugnis, o širdį išbandė ir nuskaistino žiaurūs tikėjimo išmėginimai, tikroji tamsi sielos naktis. Knygoje, išleistoje pažymint šimtąsias gimimo metines, piešiamas intymus moters, kurios gyvenimu ir darbais nesiliauja žavėtis milijonai žmonių, portretas.

dosnumu ir paremti potvynių nusiaubtos Lenkijos gyventojus. Du mėnesius pavieniai žmonės, Lietuvos parapijos ir vienuolijos siuntė aukas į Lietuvos Caritas banko sąskaitą, kur iš viso susikaupė beveik 32 tūkst. litų.

Vieni stipriausių potvynių per praėjusį šimtmetį Lenkijoje pasiglemžė daugiau kaip 20 žmonių gyvybes ir atnešė milijardinius nuostolius patvynusių upių pakrantėse gyvenantiems žmonėms. Lenkijos vidaus reikalų ministerijos duomenimis, užlieta 700 hektarų žemės, tūkstančiai gyventojų evakuoti. Nors Lenkijos vyriausybė skyrė 2 mlrd. zlotų, įvairi pagalba potvynio aukoms buvo ir tebėra labai reikalinga.

„Džiaugiamės daugumos piliečių gera valia ir veiklia meile, nes, patys patirdami nemenkus ekonominius sunkumus, vien tik per Caritas ir kitas katalikų bendruomenės struktūras surinkome ir paaukujome nukentėjusiems lenkams beveik 32 tūkst. litų, – sakė Lietuvos Caritas generalinis direktorius kun. Robertas Grigas. – Negaliu sakyti, kad lietuviai yra nedosnūs, nes kai kurios parapijos į Lietuvos Caritas skelbtą sąskaitą pervedė po kelis tūkstančius litų. Net ir nedidelė auka turto ar pastogės netekusiems lenkams bus vertinga.“ Visos surinktos aukos, anot Lietuvos Caritas generalinio direktoriaus, bus pervestos į Lenkijos Caritas banko sąskaitą.

-Ici-

Keliais žodžiais

Bagotoji. Liepos 25 d. (sekmadienį) čia surengtas tradicinis parapijos skaitovų susitikimas. Po šv. Mišių paskaitą apie liturginę skaitovo tarnystę skaitė kun. grig. gied. lic. Vilius Sikorskas. Po paskaitos vyko agapė, kurios metu vyko diskusija apie tikėjimą.

-bpi-

PASKUTINĖ VIETA

22 eilinis sekmadienis (C)

Sir 3, 17–18. 28–29; *Žyd* 12, 18–19. 22–24a; *Lk* 14, 1. 7–14

Praėjusį sekmadienį Jėzus kalbėjo apie siaurus išgany-
mo vartus, pro kuriuos ne visi įstengs įeiti į Dievo kar-
alystės pokylį. Šiandienos skaitiniuose vėl palyginimai
apie vaises. Jais vaizduojamas ne tik dangiškasis poky-
lis amžinybėje, bet ir šiandien mūsų švenčiama Eucha-
ristija. Žemiškai Evangelijos vaišių scenai kontrastiškai
nuskamba skaitinys iš Laiško žydams – pagarbią baimę
kelianti apreiškimo ant Sinajaus kalno scena, dėl kurios
dreba iš baimės net Mozė (*Žyd* 12, 22). Ten vaizduoja-
mas „iškilmingasis sambūris“ taip pat nurodo Eucha-
ristiją. Priminimas, kad esame prisiartinę prie „dangaus
Jeruzalės, <...> danguje įrašytų pirmgimių Bažnyčios,
<...> visų Teisėjo Dievo, <...> naujosios Sandoros Tar-
pininko Jėzaus“, praplečia mūsų žvilgsnį ir tikėjimo
akimis leidžia suvokti Eucharistijos tikrovę, kurioje
dalyvauja ne tik bažnyčios suoluose sėdintys žmonės.
Šventasis Raštas moko mus susieti pagarbią baimę su
viltingu pasitikėjimu. Evangelijos skaitinys sudarytas iš
dviejų dalių: patarimų svečiams ir pokylio šeiminkui.
Esame raginami nesididžiuoti ir verčiau rinktis kuklios
tarnystės nuostatą (*Sir* 3, 18). Pažvelkime į Jėzaus reko-
menduojamą kviestinių svečių sąrašą – tai vargšai, pa-
liegėliai, luoši ir akli. Tai mums skirtas pamokymas, bet
drauge ir palyginimas apie mus, dalyvaujančius šioje
Eucharistijoje.

Į pokylį paprastai nekviečiamas bet kas. Ten susirenka
šeiminkui artimi bičiuliai, taip pat kviečiami rinktiniai
svečiai, visuomenėje gerbiami ir įtakingi žmonės. Šian-
dienos Evangelijoje girdime visai ką kitą. Esame kvie-
čiami sėsti už stalo su tais, kurie nepriklauso išrinktųjų
būriui, su vargšais ir visokeriopai sužeistais žmonėmis.
Šis pokylis yra Bažnyčia, o pokylio stalas – Eucharistija.
Prie įėjimo mus pasitinka Kristus, kviesdamas atstum-
tuosius, paniekintuosius ir alkanuosius. Mąstydami apie
tai, ką reiškia tie Evangelijoje minimi luošieji ir aklieji
paliegėliai, dažnai pagalvojame apie priklausomybių
varginamus benamius, gyvenimo sutraiškytus varguo-
lius. Tačiau pirmiausia aš esu tas vargdienis, mane Kris-
tus kviečia į savo puotą. Jėzus tapo vienu iš mūsų, kad
visi galėtume pas jį ateiti. Apiplėšęs pats save jis kvie-
čia vargšus, paniekintus, atstumtuosius. Kenčiantis ant
kryžiaus jis atsigręžia į greta kenčiantį nusidėjėlį.

Norint priimti šį kvietimą, reikia dviejų dalykų: meilės
ir nuolankumo. Tai vienintelis kelias, leidžiantis Dievui
veikti mumyse. Siracido knyga moko: „Juo esi dides-

nis, juo labiau nusižemink, ir rasi malonę pas Viešpa-
tį.“ Dievas nereikalauja, kad atsižadėtume savo žmo-
giškojo orumo, menkintume dovanas bei gabumus,
kuriais esame apdovanoti. Nuolankumas taip pat nėra
melagingas parodomasis kuklumas, siekiant sulaukti
kitų pripažinimo. Dievas trokšta, kad būtume išlais-
vinti iš savęs pačių, iš savo puikybės ir prisirišimų, ne-
leidžiančių matyti aplinkinio pasaulio. Nuolankumas
išlaisvina žmogų nuo baimės ir leidžia imtis didžių
užduočių, to, kas atrodė nelaukta ir neįmanoma. Nu-
sižemindami Dievo akyse esame nepaprastai vertingi.
Juk būdami Bažnyčios nariai priklausome tam Laiške
žydams aprašomam „iškilmingajam sambūriui“, gy-
vojo Dievo miestui, dangiškajai Jeruzalei.

Nekrikščionims vienas iš sunkiausiai suprantamų
dalykų yra puikybės nuodėmė. Šiandienos kultūroje
nuolat mokoma kurti „gerą įvaizdį“, neatskleisti trū-
kumų ir silpnybių – čia nėra vietos nuolankumo dory-
bei. Tačiau nuolankumas anaipol nereiškia žmogiško-
jo orumo atsisakymo. Iš tikrųjų krikščionys labiausiai
gina žmogiškąjį orumą, nes žmogus sukurtas panašus
į Dievą. Gera didžiuotis savo darbu ir siekti kuo tobu-
liau jį atlikti. Gera didžiuotis savo šalimi, jos istorija,
kultūra, gamtos grožiu. Taip didžiuodamasis suvokiu,
kad prie viso to beveik niekuo neprisidėjau. Didžia-
vimasis savo šalimi, šeima, parapija ar bendruomene
tam tikru mastu reiškia dėkingumą ir nuolankumą.
Puikybė yra siekis būti tokiam kaip Dievas, užimti
Dievo vietą, tapti centru, apie kurį sukūsi aplinkinis
pasaulis. Kitas puikybės aspektas yra tuščiagarbišku-
mas, žūtbutinai siekiant viskame pirmauti, niekinant
kitus ir jų dovanas. Siracido knygoje išpėjama vengti
būtent tokios puikybės. Kai biblinis autorius moko ne-
siekti pernelyg aukštų dalykų, jis nepaneigia studijų ar
tyrinėjimų vertės. Būdami autoritetingi vienoje srityje,
turime pripažinti savo ribotumą kitoje.

Jėzus atskleidžia mūsų akims naują gyvenimą, kuria-
me kiekvienas meilės gestas, net ir nepastebėtas, nesu-
prastas ar išjuoktas, yra labai vertingas. Jis atskleidžia
naująją laimės sampratą, kuri grindžiama auka ir at-
sidavimu, nors atrodo, kad viską prarandame. Kukli
paskutinė vieta už stalo gali tapti garbingu sostu Dan-
gaus karalystėje. Ištikima meilė kasdienybėje grindžia
būsimąją šlovę. Šventasis Karolis de Fuko (Charles de
Foucauld) sakydavo: paskutinioji, blogiausioji vieta
jau užimta ir niekas nebegali joje atsistoti. Ji priklauso
Jėzui. Mes jo neaplenksime, todėl galime rizikuoti do-
vanodami meilę, kuri šio pasaulio akyse yra kvailystė
ir beprotybė.

MEILĖS PAMOKOS

23 eilinis sekmadienis (C)

Išm 9, 13–19; Fm 9b–10. 12–17; Lk 14, 25–33

Išminties knygos skaitinys padeda mums suvokti, kad „irus mūsų kūnas nusveria sielą“, todėl mums sunku perprasti Dievo užmojų. Evangelijoje šiandien skelbiama sunkiai suprantama Jėzaus meilės pamoka. Jėzaus žodžiai nereiškia, kad pažodžiui juos suvokdami mes imtume neapkęsti savo tėvų ar vaikų, bet kad mylėtume juos tinkamai. Šventasis Raštas atskleidžia kiekvienam skirtą Dievo meilės planą. Apaštalo Pauliaus Laiškas Filemonui moko naujomis akimis žvelgti į krikščionių pranokstant įprastų socialinių santykių suformuotus štampus.

Šiandienos Evangelijoje skambantis prieštaringas įspėjimas seka po pasakojimo apie pokylį, kai pakviestieji atsisakė jame dalyvauti atsikalbinėdami dėl įvairių reikalų. Kvietimo į pokylį nepriėmė žemiškaisiais reikalais pernelyg užsiėmę žmonės. Šokiruojantis meilės ir neapykantos sugretinimas turi pažadinti iš egoizmo, mažadvasiškumo ir suteikti mūsų gyvenimui amžinybės perspektyvą. Tai raginimas rinktis aukščiausią gėrį, patį Dievą. Tik Dievo meilės apšviesti giminytės ryšiai užima tinkamą vietą žmogaus širdyje. Biblijos tyrinėtojai aiškina, kad semitams būdinga gretinti priešingų reikšmių žodžius neatsižvelgiant į prasmės atspalvius. Pavyzdžiui, Senajame Testamente įprastomis daugpatystės sąlygomis mažiau už kitas mylima žmona apibūdinama kaip „neapkenčiama“. Ši sąvoka reiškia ne priešišumą ar pasibjaurėjimą tuo asmeniu, bet ne tokią intensyvią meilę, palyginti su „mylima“ žmona. Tokią „neapykantos“ sampratą pritaikydami Jėzaus žodžiams, suprantame, kad norintysis būti jo mokiniumi privalo mylėti Kristų labiau negu artimuosius. Ketvirtasis Dievo įsakymas neatšaukiamas, tačiau pasiryžimas sekti Kristumi gali tapti konfliktų šeimoje priežastimi. Šio palyginimo analogas Senajame Testamente taikomas Levio giminei: „Į savo gimines nekreipė dėmesio, savo vaikus atsisakė pažinti“ (plg. *Ist* 33, 9). Gyvenimo apsisprendimas sekti Jėzumi yra nepalyginamai radikalesnis negu laikina Levio tarnystė. Su reikliu meilės pamokymu susiję išsūtkiai imti savo kryžių ir atsižadėti visos nuosavybės. Luko evangelijoje nuolat pabrėžiama Mamonos priešingybė Dievo karalystei. Viešpats yra pirmesnis ir svarbesnis už visus mūsų turimus dalykus. Krikščioniškoji askezė iš tikrųjų reiškia geresnės dalies pasirinkimą. Evangeliniai neturto, skaistumo ir klusnumo patarimai turi prasmę ne dėl tų dalykų, kurių atsisakoma, bet dėl siekinio – Dangaus karalystės.

Afrikiečiai įdomiai gauda beždžiones. Jie išgremžia moliūgą ir jame padaro angą, į kurią telpa beždžionės letena. Tuomet pripildo moliūgą riešutų ir pririša prie medžio. Beždžionė sugriebusi pilną saują riešutų sugniaužia kumštį, tačiau skylė per maža, kad jį ištrauktų. Atgniaužti saują reikštų netekti riešutų, o to ji nenori. Panašiai būna ir mums. Ir mes gyvenime prisirišame prie dalykų, kurie yra kur kas mažiau, negu norėtume. Turime atgniaužę kumštį palikti žemiškus riešutus ir ištiesti ranką maldai.

Motina Teresė gyvendama garsėjo savo nepalaužiama viltimi ir meile, tačiau vedant jos beatifikacijos bylą pasirodė, kad ji dešimtmečiais išgyveno abejones, jautėsi Dievo nenorima ir apleista. Kai kas neteisingai interpretavo Motinos Teresės patirtį kaip tikėjimo krizę. Iš tikrųjų jos tikėjimas buvo ypač gilus. Ji ėmė kasdienos kryžių ir sekė Jėzumi. Popiežius Jonas Paulius II Motinos Teresės beatifikacijos homilijoje sakė: „Motina Teresė dalyvavo nukryžiuoto Kristaus kančioje, ypač per ilgus vidinės tamsos metus. Šį išbandymą ji priėmė kaip dovaną ir privilegiją. Savo tamsiausiomis valandomis ji dar karščiau meldėsi priešais Švenčiausiąjį Sakramentą.“ Įsipareigojimas tapti Jėzaus mokiniu palyginamas su bokšto statyba ir pasirengimu mūšiumi. Jėzus neslepia, kiek tai kainuoja. Krikščionis turi vadovautis ne karštu impulsyvumu, bet blaiviu savo galimybių vertinimu. Tačiau šie palyginimai nereiškia, kad Jėzaus sekėjai suskirstomi į dvi kategorijas: „uoliuosius“, pasiryžusius visko atsižadėti, ir „drungnuosius“, besivelkančius iš paskos. Nuo krikščionybės pradžios vieni Jėzaus išpažinėjai tuokėsi, kiti dėl Dangaus karalystės nesituokė, vieni parduodavo nuosavybę, kiti ją pasilaikydavo. Kiekvienas krikščionis kviečiamas savitu būdu sekti Kristumi.

Nuodėmingas žmogus – o tokie visi esame – nesugeba tinkamai mylėti ne tik savęs, bet ir kitų. Būdami nuodėmingi taip pat nemokame nesavanaudiškai tarnauti. Santykiuose su kitais žmonėmis prasiveržia polinkis savintis ir dominuoti. Arba vadovaujamosi mainų logika: už meilę tikimasi sulaukti atsakomosios meilės. Nors trumpame apaštalo Pauliaus laiške Filemonui aptariamas vieno žmogaus likimas, jis svarbus visai Bažnyčiai. Jame atskleidžiama, kaip tikėjimas į Kristų perkeičia žmonių santykius ir gydo buvusią neapykantą. Paulius prašo Filemoną išlaisvinti anksčiau nuo jo pabėgusį vergą Onesimą. Buvęs vergas tapo tikėjimo broliu. Kristus, patyręs vergišką mirtį ant kryžiaus, atnešė sutaikinimo žinią, tačiau ji gali būti priimta tik laisva širdimi. Apaštalas ragina Filemoną elgtis kitaip negu įprasta to meto socialinėje sanklojoje. Jis ragina mylėti ir tarnauti kito labai nukryžiuoto Jėzaus pavyzdžiu.

Naujos kanoninės normos dėl sunkiausių nusikaltimų

(KAP, KAI) Liepos 15 d. Tikėjimo mokymo kongregacija paskelbė Katalikų Bažnyčios vyskupams, ordinarams bei kitiems hierarchams skirtą laišką dėl 2001 m. apaštališkojo laiško *motu proprio Sacramentorum sanctitatis tutela* nuostatų pakeitimų. Pagal naujas sunkiausių nusikaltimų normas (*Normae gravioribus delictis*) bažnytinės teisės įstatymai, nustatantys bausmes už dvasininkų lytinius nusikaltimus, išplėsti ir sugriežtinti. Naujosios normos senaties terminą lytinių piktnaudžiavimų atvejais prailgina iki dvidešimties metų (iki tol senaties terminas buvo dešimt metų po to, kai nusikaltimo auka pasiekia pilnametystę). Kaip ir anksčiau, tiriant lytinius nusikaltimus numatoma galimybė visiškai netaikyti senaties termino. Į sunkiausių nusikaltimų kategoriją įtrauktas vaikų pornografijos laikymas bei platinimas, taip pat proto negalią turinčių asmenų lytinis išnaudojimas. Piktnaudžiavimų atvejais numatoma pagreitinata teismo procedūra. Naujosios normos daugeliu atvejų Tikėjimo mokymo kongregaciją įtvirtina kaip aukščiausią bažnytinio teismo instanciją, turinčią išplėstinę kompetenciją.

Naujosios taisyklės taip pat įstatymiškai įtvirtina iki šiol galiojusią praktiką dėl greito kunigo atleidimo iš dvasininkų luomo. Vatikano dikasterija gali šią sunkiausią bažnytinę bausmę nustatyti administraciniu būdu be teismo proceso. Piktnaudžiavimo atvejus galima pristatyti ir tiesiogiai popiežiui, kuris taip pat gali panaikinti kunigo įgaliojimus be teismo proceso. Naujosios normos apibrėžia ne tik lytinius piktnaudžiavimus, bet ir sunkius nusikaltimus tikėjimo ir sakramentų atžvilgiu.

Drauge su naujosiomis normomis Vatikane pirmą kartą išsamiai

paskelbtos nuorodos apie piktnaudžiavimų atvejais Tikėjimo mokymo kongregacijos vykdomus procedūrinius veiksmus. Šie veiksmai įstatymiškai įtvirtinti ir paviešinti siekiant skaidrumo, aiškumo ir teisinio tikrumo. Iki šiol jie iš dalies buvo grindžiami viešai neskelbtomis aukščiausiomis popiežiaus valdymo galiomis ir vidinėmis taisyklėmis. Anksčiau galiojusios normos kai kuriais punktais pakeistos ir patikslintos, tačiau iš esmės daugiausia atitinka iki šiol vykdytą praktiką.

Tikėjimo mokymo kongregacijos kompetencijai pavesta tirti piktnaudžiavimo atvejus 2001 m. balandžio 30 d. dokumentu *Sacramentorum sanctitatis tutela*. Iki tol fragmentiškai paskelbtos nuorodos apie Tikėjimo mokymo kongregacijos procedūrinius veiksmus buvo aptartos 2001 m. gegužės 18 d. dokumente *De delictis gravioribus*. 2002 m. lapkritį popiežius Jonas Paulius II suteikė įgaliojimus atskirais atvejais nepaisyti senaties termino tiriant seniau įvykusius nusikaltimus. 2010 m. balandį buvo paskelbtas pagalbinis aiškinamasis dokumentas apie Tikėjimo mokymo kongregacijos vykdomą procedūrą lytinių piktnaudžiavimų atvejais.

Pasak Tikėjimo mokymo kongregacijos teisingumo gynėjo mons. Charleso Scicluna, naujosios baudžiamosios normos dėl lytinių nusikaltimų parodo, kaip rimtai Bažnyčia atsiliepia į lytinio piktnaudžiavimo problemą. Per dokumento pristatymą Vatikano spaudos salės direktorius kun. Federico Lombardi SJ pabrėžė, jog piktnaudžiavimų atvejais pareiga pranešti valstybinės teisėtvarkos institucijoms iš principo negali būti įtvirtinta bažnytinėje teisėje – tai valstybės teisės kompetencija. Ten, kur pagal nacionalinę valstybinę teisę yra numatyta pareiga informuoti valstybines institucijas, ši pareiga galioja

ir Bažnyčiai, tačiau kur tokio įpareigojimo nėra, Bažnyčia jo negali nustatyti pati. Pasak kun. F. Lombardi SJ, bet koku atveju Bažnyčia turi siekti bendradarbiauti su valstybės teisėtvarkos institucijomis.

Kun. F. Lombardi SJ, kuris taip pat yra Vatikano televizijos centro direktorius, savaitiniame *Octava dies* komentare sakė, kad naujosios kanoninės normos dėl sunkiausių nusikaltimų yra veiksminga Bažnyčios reakcija į blogį. Jis pabrėžė, jog teisinės normos yra būtinos, tačiau vien jų nepakanka. Nepaisant jų reikšmingumo, būtinas nuolatinis visų krikščionių angažavimasis pateikiant skaidrų evangelinį liudijimą.

Benedikto XVI susitikimas su ministrantais

(KAP, KAI) Rugpjūčio 4 d. Šv. Petro aikšteje bendrosios audiencijos metu popiežius susitiko su Tarpautinio ministrantų sambūrio (CIM) dalyviais, apie 53 tūkst. mergaičių ir vaikų iš 17 šalių (tarp jų ir iš Lietuvos). Daugiausia dalyvių buvo iš vokiečių kalbos regiono šalių, todėl katechezę apie ministrantų globėją šv. Tarcizijų popiežius skelbė vokiškai. Benediktas XVI sveikindamas jaunuolius sakė, kad šis susitikimas jam primena laikus, kai pats buvo ministrantu. Popiežius ragino ministrantus likti ištikimus savo įsipareigojimu Bažnyčiai ir padėti kunigams apaštalauti. Jis pabrėžė, kad Eucharistija yra didžiausia Kristaus palikta dovana. Popiežius ragino jaunuolius būti pasirengusius liudyti Kristų kasdienybėje ir net atiduoti savo gyvybę – taip nurodydamas šventąjį ministrantų globėją, kankinį Tarcizijų; reguliariai lankyti Bažnyčią ir gerai pasirengti Mišių aukai. Katechezėje popiežius priminė, jog šventasis Tarcizijus yra taip pat susitikime dalyvavusio Vatikano valstybės sekretoriaus kardinolo Tarcisio Bertone dangiškasis globėjas.

Benediktas XVI į susitikimą su ministrantais atskrido sraigtasparniu iš Kastelgandolfo, trumpam nutraukdamas savo vasaros atostogas. Šventasis Tėvas susitikime ryšėjo panašią į kitų ministrantų susitikimo dalyvių kaklaskarę. Tarptautinio ministrantų sambūrio prezidentas vyskupas Martinas Gächteris, įteikdamas popiežiui kaklaskarę, sakė, kad ji vienintelė balta ir jos vienintelės nedera išmainyti. Susitikimo dienomis ministrantai tarpusavyje dalijosi įvairiaspalvėmis kaklaskarėmis, megzdami naujas pažintis.

Pasak susitikimo organizatorių, seksualinio piktnaudžiavimo skandalai nemetė šešėlio šiemetiniam renginiui, kuriuo taip pat paminėtos Tarptautinio ministrantų sambūrio 50-osios metinės. Ministrantai dalyvavo susitikime Romoje gausiau nei ankstesniais metais.

Naujosios evangelizacijos iššūkiai

(KAP, KAI) Liepos 16 d. Popiežiškosios naujosios evangelizacijos tarybos pirmininkas arkivyskupas Rino Fisichella interviu italų dienraščiui *Libero* kalbėjo apie kontekstą, kuriame pradeda veiklą naujai įkurta popiežiškoji dikasterija. Arkivyskupas atkreipė dėmesį, jog visa visuomenė daro klaidų, tačiau tik Bažnyčia gali jas pripažinti ir už jas atsiprašyti. Pasak jo, naujoji dikasterija rūpinsis tikėjimo padėtimi tuose regionuose, kur prarandamas krikščioniškosios tapatybės suvokimas ir priklausomybė Bažnyčiai. Būtent tose Amerikos ir Europos šalyse įvyko dvasininkų elgesio išprovokuoti skandalai. Pasak arkivyskupo R. Fisichella, tai yra ne tik Bažnyčios problema, bet ir savotiškas vėžys, gresiantis šiuolaikinėms visuomenėms ir kultūroms. Jis atkreipė dėmesį, kad Olandijoje dar palyginti neseniai egzistavo politi-

nė partija, oficialiai rėmusi pedofiliją. Tačiau tik Bažnyčia atsiprašo už klaidas, todėl ji iš dabartinės krizės išeis sustiprėjusi ir verta didesnio pasitikėjimo. Pasak arkivyskupo, būtų gerai, kad Bažnyčios pavyzdžiu pasektų taip pat kitos visuomenės grupės.

Apie naujos Romos kurijos dikasterijos – Naujosios evangelizacijos tarybos įkūrimą popiežius paskelbė birželio 28 d. Postūmį jai įkurti davė 2009 m. rudenį vykusį Benedikto XVI kelionė į Čekiją – seną krikščionišką šalį, kur agnostikai ir ateistai sudaro daugumą, o krikščionys – mažumą. 2009 m. Kalėdiniame susitikime su Romos kurijos darbuotojais Benediktas XVI pavartojo bibliinę „Tautų (pagonių) kiemo“ sąvoką, turėdamas omenyje žmones, nepažįstančius Dievo, tačiau ieškančius kažkokio santykio su Nepažįstamuju. Nauja popiežiškoji taryba rūpinasi naująja evangelizacija šalyse, turinčiose ilgą krikščionybės istoriją, tačiau dabar paveiktose plintančios sekuliarizacijos. Benedikto XVI įkurta Naujosios evangelizacijos taryba tam tikra prasme panaši į po Vatikano II Susirinkimo įkurtą sekretoriatą netikintiesiems. Jo užduotis buvo nagrinėti ateizmo problematiką, siekti dialogo su ateistais ir netikinčiaisiais, tarp kurių anuomet vyravo marksistai ir egzistencialistai. Šis sekretoriatas 1993 m. buvo sujungtas su Popiežiškąja kultūros taryba, kuriai pavesta plėtoti dialogą su šiandienos kultūra, dažnai paženklinta netikėjimo ir religinio abejingumo.

Naujai įsteigtos Naujosios evangelizacijos tarybai vadovauja arkivyskupas Salvatore (Rino) Fisichella, iki tol buvęs Popiežiškosios gyvybės akademijos pirmininkas ir Laterano universiteto rektorius.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44151 Kaunas

TIRAŽAS 770 egz.

ISSN 1392-6098

© 2010, „Bažnyčios žinios“